Serie nouă
decembrie 2009
12
(CII)
36 pagini
9 lei

Actualitatea Muzicală

REVISTA LUNARĂ A UNIUNII COMPOZITORILOR ŞI MUZICOLOGILOR DIN ROMÂNIA

Din sumar:

"Fata Mării" de C. Petra Basacopol
"Gemma di Vergy" de Donizetti
Trofeul "Ion Dacian"
Declaraţia Forumului Compozitorilor Europeni
Aniversare Mihai Constantinescu
Remember Radu Şerban
Crizantema de aur
Mamaia '89

În imagine: Mirabela Dauer şi Raoul

Adecvări categoriale (III)

Adrian IORGULESCU

Absurdul. Aparent, categoria reprezintă produsul contemporaneităţii. Atât de contradictorie, ilogică, aberantă, schizoidă în trăsăturile şi exteriorizările sale. Fără a detalia, în forme filozofico-artistice mai atenuate sau mai desluşite o vom regăsi în aporiile lui Zenon, în antinomiile metafizicii lui Aristotel, în tragediile lui Sofocle, în episoadele *Divinei Comedii* a lui Dante, în „aberaţiile" lui Goya, în personajele lui Dostoievski sau Caragiale. Sunt pilde marcante, dintr-un şir practic neîntrerupt de creaţii legând antichitatea de actualitate, ce păstrează în comun, atât sentimentul unor inadecvări profunde la context, cât şi fondarea pe o gândire a paradoxului, antitezelor, antagonismelor. În plaja fiinţei, aceste clivaje iscă o gamă întreagă de stări de spirit, pornind de la nemulţumire sau neputinţă şi terminând cu teamă sau pesimism.

În ilustrările sale elocvente, conceptul reprezintă o „cucerire" a secolului al XX-lea, contrapusă explicit teoriilor pozitiv-iluministe cultivate anterior. Îl recunoaştem, printre alţii, la Kafka, Urmuz, Beckett, Ionescu. Prin tonalităţi şi căi speculative au excelat în susţinerea lui gânditorii existenţialişti: Kierkegaard, Heidegger, Jaspers, Sartre sau Camus. Ultimul, în cunoscutul eseu *Mitul lui Sisif* apreciază că „absurdul se naşte din confruntarea dintre chemarea omului şi tăcerea iraţională a lumii", din divorţul personajului cu viaţa sa. Altfel formulat, „dintre actor şi decorul său". Mai pregnant decât o incompatibilitate funciară, ni se relevă o clară şi chinuitoare ruptură, cu reverberaţii acute asupra individului lucid. Ea vizează raportul subiect-obiect, idealitate-realitate, necesitate-posibilitate, imanenţă-transcendenţă. „Există o singură lume – precizează autorul citat. Fericirea şi absurdul sunt doi copii ai aceluiaşi pământ. Ei sunt nedespărţiţi. Ar fi greşit să spunem că fericirea se naşte neapărat din descoperirea absurdului. Se întâmplă la fel de bine ca sentimentul absurdului să se nască din fericire".

Dimensiunea este înfăţişată şi concretizată în chenarul programatic al unor direcţii literar-artistice. Definind *dadaismul* T. Tzara observă că „absurdul devine o valoare poetică asemeni durerii sau iubirii. Doar aprofundând absurditatea lumii va apărea o nouă claritate, infinit mai izbitoare decât aceea a primei evidenţe, ce nu rezistă unei riguroase critici." Sesizăm în aceste enunţuri încercarea de a conferi spectrului o fundamentare metafizică. Steiner vede chiar o „aureolă tipic creştină a absurdului purtător de sublim transcedental". *(The Death of Tragedy)*. În orice caz, trăirea şi expresia de factură absurdă nu trebuie puse, aşa cum procedau apologeţii ideologiei marxiste, pe seama unor porniri greşite. Bazate pe iluzii, pe necongruenţe logice, pe interpretări false ale unor date şi situaţii, ori pe dereglări nervoase. Rădăcina absurdului vădeşte o componentă ontică şi socială. Iar relevarea sa la nivelul conştiinţei n-are nimic a face cu fenomenele de destructurare a eului, cu reacţiile şi comportamentale deviante.

Cuvintele lui Kafka ar putea totuşi să semnaleze contrariul: „Am căutat întotdeauna să comunic ceva necomunicabil, să explic ceva inexplicabil, să povestesc despre ceva ce am trăit până în măduva oaselor. De fapt, este posibil să nu fie nimic altceva, decât acea frică de care s-a vorbit atât de mult, acea angoasă extinsă peste tot, frica faţă de cel mare, ca şi faţă de cel mic, frica spasmodică înaintea cuvântului rostit. Este posibil ca această frică să nu fie doar spaimă, ci nostalgia după ceva care este mai mult decât acea anxietate iritantă." Ce înseamnă, însă, nostalgia cu pricina şi în ce proporţii şi condiţii penetrează ea mesajul romancierului? Putem doar bănui, interpretându-i fiecare spovedania.

(Continuare în pagina 2)

DIN SUMAR

Eseuri 2-3
Fata Mării de C. P. Basacopol 4
Carl Filtsch 5
Duo Borşan-Amiraş 6
Gemma di Vergy de Donizetti 7
Marius Brenciu 9
Un lăutar român la *Oedipe* 10
Dirijori şi violonişti 12-13
Medalion Victor Giuleanu 15
Trofeul "Ion Dacian" 16
Aniversare Mihai Constantinescu 20
Crizantema de aur 24-25
Cântecele Revoluţiei 27
Vedetele ultimelor 2 decenii 28-29
Mirabela şi Raoul 30-31
Mamaia '89 36

Adecvări categoriale (III)

(Urmare din pagina 1)

Să ne înțelegem. Produsul artistic nu oglindeşte *tale quale* o funcție a psihismului autorului. Cu toate că acesta se implică masiv în prelucrarea imediată. Reacțiile de respingere, senzațiile de dezgust, dezamăgire pot deveni prilejuri de inspirație şi reflecție cu caracter izolat. Rezultatul e întotdeauna căutat, premeditat. Consecința unor demersuri deliberate, a unei intenționalități ferme. Nu intră în discuție să acceptăm că viziunile absurde derivă din defularea sublimată a unor stări de labilitate emoțională, de halucinație, teamă, nelinişte. A fi ingenios presupune inclusiv să dispui de instrumente raționale de control şi evaluare. Să foloseşti plenar autocenzura. Durarea obiectului necesită un echilibru dinamic, între implicarea personală şi detaşarea favorabilă obiectivității.

Absurdul se descoperă în afară. Aparține înconjurătorului, lumii exterioare, nu celei interioare. Şocul, revelația sa decurg din incompatibilitatea relativă dintre sănătatea mentală a persoanei şi boala (bolile) ambientului. *Spleen*-ul porneşte din necorelare, ciocnire, incompatibilitate, dizarmonie. Din imposibilitatea adaptării la un anturaj stricat sau alogen. Din absența perspectivei. Raportarea pretinde trezia spiritului, luciditate, participare. Nicidecum autism intelectual sau indiferență. Dictonul lui Tertulian „cred pentru că e absurd“ - dobândeşte semnificația unei înțelegeri deplin mature. Subliniază o acceptare superioară a condiției terestre.

Latura constitutiv-ideatică a speciei se pretează, subliniat, la relevanță beletristică, teatrală, cinematografică. Net diminuată în zonele nonverbale. Prin anumite stratageme, implicând ambivalența, antiteza, contrastul, fractura, alteritatea, opozabilitatea se poate întâlni şi în muzică, dans, arhitectură, pictură, sculptură. Obişnuit, aici se insuflă grație jocului implicit-explicit al înțelesurilor vehiculate, contrapunerii dintre aparență şi esență, instaurării hazardului. Mai ales datorită blocajului prevăzut al comunicării fluente, sau al schimbării tipului de comunicare pe parcursul aceluiaşi calup informațional. Absurdul descinde fie din suprimarea (deturnarea) parțială a mesajului transmis, fie din transmiterea lui suprimată (deturnată). În postură singulară, monovalentă, se depistează rar, din considerente de transpunere.

De prisos, probabil, să insist asupra împrejurării că genul categorial în cauză, cu salba sa de conotații şi implicații, se regăseşte în centrul unuia dintre cele mai răspândite, influente şi fecunde sisteme de gândire moderne: *existențialismul*. Temele, principiile, motivele şi motivațiile sale doctrinare acoperă parțial arsenalul de funcții şi gama de ipostazieri ale speței estetice. Aceasta precede istoric şi integrează în sfera sa multiplele înțelesuri, argumente, concepte, norme, pendinte curentului filozofic pomenit. Dincolo de domeniul de referință sau prevalență, rămân în comun o serie de teme majore: nefirescul, solitudinea, ambiguitatea, disperarea, dezrădăcinarea, neantul. Natura umană plasată în fața unui necunoscut ostil, permanent impenetrabil.

C L U S T E R

Indiile galante

Imaginați-vă un festival stipendiat de urmaşii unui compozitor, care, în deplină conivență, au hotărât alocarea sumelor rezultate din drepturile de autor aferente finanțării unor reuniuni muzicale capabile să cinstească memoria ilustrului înaintaş. Festivalul Albert Roussel – căci despre el este vorba – se derulează de treisprezece ani, sub semnul cheagului, al prosperității, în regiunea Nord-Pas-de-Calais (adică, Normandia) sub directoratul artistic al lui Damien Top, dirijor, muzicolog şi manager care ştie că asigurarea resurselor materiale reprezintă nervul izbânzilor, dar şi voalul ce ascunde cu dibăcie rănile, ori că experiența organizatorică poate fi ca o sticlă ce sclipeşte şi se sparge, dar şi ca o vorbă goală, dacă nu ştii să te bucuri de ea. Însuşi Albert Roussel s-a bucurat de experiența juvenilă a călătorului curios şi pasionat. Şi tot el a înțeles că prezervarea resurselor creatoare trebuie demarată numai după ce este asigurată o temeinică inițiere profesională. Ca şi festivalul ce-i poartă numele, Roussel şi-a acordat ceva timp ca să se afirme din plin; aşa cum nu fusese grăbit să se dăruiască muzicii, tot aşa nu se va zori să-şi descătuşeze prea brusc tendințele componistice. Au fost necesari ani buni până când compozitorul şi-a polisat un limbaj modal personalizat, dar şi până când festivalul şi-a construit acea notorietate ce-i simplifică şi limpezeşte traiectul. Ediția din acest an a marcat centenarul expediției lui Roussel în Indii: *Un livre de la jungle*, *Vers l'Inde lontaine*, *Magie karnatique*, *Dans la steppe orientale*, *Dans la Forêt de Brama* – iată câteva titluri ce au anunțat o serie de concerte şi conferințe relevante pentru influențele uneori contradictorii, alteori consensuale, dar şi pentru contopirea lor în incendiul unui „conto jondo” rousselian, şi care au convocat muzicologi (Geneviève Brunel-Lobrichon, Damien Top), solişti (Alain Raës – pian, Coralia Galtier-Roussel – flaut), ansambluri (Orion, Duo Joseph Jongen) şi orchestre (Filarmonica „Mihail Jora” din Bacău) cu o prestație ireproşabilă. S-a cântat în principal muzică de Roussel. Atât din perioada când, nemaifiind marinar, talazurile continuau să-l atragă, constituind unul dintre cântecele lui tainice (*Suitele nr.1 şi 2*, *Joueurs de flûte*, *Sonata nr. 2* pentru vioară şi pian), cât şi din perioada când amintirea apei îi consolida poziția terestră convertită într-un stil cu un echilibru din ce în ce mai suveran, dominat pe de o parte de ceea ce Debussy a putut să-i împărtăşească din lumea rafinamentului armonic şi timbral, iar pe de altă parte de ceea ce Schola Cantorum îi inoculase în domeniul formelor clare şi solid afirmate (*Concertul pentru pian*, *Padmâvatî*, *Aria*). A fost nevoie de douăzeci de ani pentru ca omul Albert Roussel să se încarneze în opera sa de muzician, şi de mai mult de jumătate din acest interval temporal pentru ca festivalul din jurul Tourcoing-ului (locul naşterii compozitorului) să reverbereze până la noi. Dar oare ne mai îndoim că uneori timpul e ca o mamă bună, iar alteori ca una vitregă ? Ori că întotdeauna el este un meşter iscusit în a găsi şi dărui leacul tuturor situațiilor ?

Liviu DĂNCEANU

Perspective de Armonizare (I)

George BALINT

Spunea un autor, într-o emisiune literară difuzată la radio, că armonia ține de exterioritate. Această afirmație m-a făcut să tresar, ca muzician, fiind obişnuit să consider armonia din perspectiva unei stări mai degrabă lăuntrice. Totuşi, mi-am zis, să încerc perspectiva acestei idei.

I. CONSTITUȚIE OBIECTIVĂ

1. Admitem aşadar, că, în general, în armonie se pun lucrurile. Adică cele din afară. Spre exemplu, ***corpul*** meu. El este un contributor al faptului că mă găsesc, rămânând totuşi în afara esenței mele. Este pasibil armonizării cu *lumea*, care, şi ea, este tot în afara mea, deşi mă-ncuprinde. Corpul meu şi lumea, dacă sunt în armonie, se pot întreține reciproc, coexistând. Astfel, fiecare are şansa să dăinuie în propria-i identitate: corpul să fie sănătos iar lumea, curată. Prin urmare, armonia este o ordine necesară între lucrurile exterioare. Ea nu se găseşte de-a gata, tocmai pentru că în existență apar şi dispar mereu alte lucruri, aşa că cele aflate la un moment dat trebuie să se reansambleze cât mai armonios. Şi cu atât mai dificilă devine această întreprindere, cu cât unele lucruri sunt animate şi chiar se transformă, lent sau radical, sub aspectele extreme ale naşterii şi morții.

Privind însă strict de la nivelul corpurilor (fizice sau biologice şi indiferent de regnul lor - mineral, vegetal, animal), felul armonizării între ele ține de un mod fenomenal. Se interdetermină şi se adaptează, coabitând şi/sau devorându-se reciproc, fiecare substanțializând mediul celuilalt, ca hrană şi adăpost, pradă şi prădător. Sub aspect relațional (pe lângă masă şi energie), corpurile sunt caracterizate şi de loc (volum) şi imedialitate (nemijlocire), ca alcătuit-alcătuitoare de existență. De fapt, corpurile survin dintr-un unic impuls, pe care tind natural să-(şi-)l conserve. De aici perpetua transformare în diversitate, a cărei ramificare se extinde doar pe orizontală. În raport cu impulsul inițial, mişcarea corpurilor este inerțială, în cadrul ei interacțiunea fiind o adaptare mecanică, indiferentă (oarbă, aproiectivă). Oricât de performante în lupta pentru supraviețuire (în cazul corpurilor biologice), corpurile nu se pot autodetermina, rămânând prinse în condiția materialității, ca lume. Iar din perspectiva constituției materiale, conservarea energiei impulsului prim ajunge să comporte un număr finit de variante, datorită simplului fapt că în şirul potențial infinit al lor, unele dau erori de conservare. Prin urmare, corpurile, ca şi lumea însăşi, se erodează, destrămându-se în repaos. De aceea considerăm lumea (materialității) ca fiind dat-făcută *odată cu timpul*, un timp care o şi petrece, pe dedesubt, în calitatea de conținut al ei. Astfel, timpul *sub*dat lumii este totodată prim şi unic, ca accent dezinent şi, tocmai prin aceasta, ermetic, incomensurabil. Spus altfel, timpul lumii este acel balaur mitic, care aşteaptă încolăcit-ascuns în adâncul ei. Prin chiar această aşteptare, lumea este sorbită, secătuită fiind dinlăuntru. Vorbim de neantul însuşi, acel fantastic-înfricoşător din sub-lume, din sub-pământul (materialitatea) fiecărui corp.

2. În procesul existenței lor, corpurile cumulează experiență, ceea ce le permite să interacționeze în mod selectiv şi, astfel, să evolueze către o existență autonomă, ca vietăți. Dar dacă experiența se depozitează la nivelul corpurilor prin funcția memoriei (genetice), competența selectivității ca atare revine unei alte instanțe, tot de natură obiectivă, complementară alcătuirii materiale. Este acea (altă) entitate care mă şi *re*dimensionează, aptă să înşire lumea în gamă, proiectând-o ideatic, ca ordine. O cunoaştem sub numele de ***cuget***.

Spre deosebire de corp, cugetul este lipsit de materialitate. El este însă o abstragere a corpului în eter (spirit), ca ordine în sine. Nu o ordine absolută, fixă, imuabilă, ci un *criteriu de ordine*. O ordine adecvată, deopotrivă sau diferențiat, posibilității şi idealității. Am putea spune, o ordine istorică, deşi mereu anacronică în raport cu realitatea faptelor. Mai degrabă o ordine narativă, descriptivă sau chiar configurativă. Un set de criterii de ordine. Deşi asociem metaforic cugetul cu luminozitatea minții, în raport cu lumea el se găseşte (pe sine) în umbra acesteia, neputând-o „privi" decât din/ca urmă (din spate). Din această primă poziție, cugetul se află în dezacord cu lumea, care îi apare: fie ca alcătuire incoerentă - o grămadă de fărâme sau resturi anapoda, risipite; fie ca insuficient cunoscută - cel puțin prin aceea că nu poate fi întregită (restituită), câtă vreme nu este privită din față. Mai mult, oricât de sănătos/robust (energic) în raport cu lumea, orice corp (ca şi lumea însăşi) este vremelnic, năruindu-se cu timp, precum un accent dezinent sau, altfel imaginat, o durată care scade, împuținându-se. La rândul său, cugetul este continuu (în acelaşi moment) delimitat de timp. De aceea trebuie ca mai întâi lumea să fie abstrasă timpului abisal, în continuitatea momentului de cuget. Dar, întrucât corpul este material iar cugetul ideatic, această diferență de substanță nu permite cugetului să acționeze nemijlocit, din umbra lumii. El trebuie să opereze pe o față virtuală a ei, o interfață – *limbajul* - prin intermediul tastării (butonării) conceptelor. Convenită astfel, lumea poate fi apoi analizată (decompusă, înşirată, nominată, enumerată, registrată) şi (re)compusă, în diferite proporționări, adecvate diverselor criterii de concepție.

(continuare în numărul viitor)

Fata Mării
Poem coregrafic pentru copii

Sanda HÂRLAV-MAISTOROVICI

În creația compozitoarei Carmen Petra Basacopol muzica destinată copiilor ocupă un loc special. E suficient să ne gândim la splendidul album pentru pian intitulat „*Imagini pitorești*" în care miniaturile cu titluri care de care mai sugestive se succed ca mărgelele într-un colier viu colorat, stârnind curiozitatea interpreților în devenire, sau la opera *Inimă de copil,* după cartea cu același nume de Edmondo de Amicis, sau la baletul *Cei 7 corbi*. De curând, în datele de 11 şi 18 octombrie 2009, la Studioul experimental de operă şi balet „Ludovic Spiess" al Operei Naționale din Bucureşti, publicul cel mai tânăr al capitalei a putut viziona un nou spectacol dedicat lui, intitulat *Fata mării – poem coregrafic pentru copii* op. 126, ale cărui libret şi muzică stau sub semnătura ilustrei compozitoare. Aşa cum însăşi mărturiseşte, Carmen Petra Basacopol a pornit de data aceasta de la un vechi basm din America de Nord, a cărui temă se intersectează vizibil cu aceea a basmului românesc *Tinerețe fără bătrânețe şi viață fără de moarte* - unde eroul trăieşte experiența cunoaşterii a două lumi: cea reală şi cea ideală, dar interzisă. Tânăra din baletul *Fata mării,* aparținând comunității de pescari dintr-o insulă liniştită, se îndrăgosteşte de prințul mării, prin intermediul căruia face cunoştință cu frumusețile mirifice ale lumii subacvatice. Dorința fetei de a-şi găsi un cămin în adâncurile fascinante ale mării întâmpină rezistența tatălui care îi interzice să părăsească lumea ei. Această interdicție aduce după sine răzbunarea prințului mării care pedepseşte comunitatea de pescari provocând moartea peştilor şi a scoicilor, deci sărăcie şi tristețe în rândul oamenilor. Severul tată este nevoit să-şi dea consimțământul pentru a salva existența comunității de pescari, iar fata îşi găseşte fericirea în adâncul mărilor alături de alesul inimii ei. Întoarsă după un timp pe pământ, mai frumoasă ca niciodată, împodobită cu scoici, tânăra explică tatălui ei că în adâncurile mării viața ei a căpătat sens. De atunci, de câte ori fetei i se face dor de casă, pletele ei încărcate de alge vor mângâia nisipurile locului unde se născuse.

Tema este încărcată de profunde semnificații. Lumea plină de mister şi puritate spirituală spre care tinde orice om, fie el adult sau copil, e reprezentată aici de împărăția marină. Numai că în basme, între lumea obişnuită, plină de griji cotidiene, urâțită de răutate şi nepăsare, şi lumea ideală la care visăm cu toții, la orice vârstă, nu există decât hotarul sentimental (dorința fetei de a nu-şi întrista tatăl şi prietenele), iar acesta, odată trecut, fericirea poate fi uşor dobândită.

Spectacolul, în toate segmentele lui subliniază aceste idei. Trebuie remarcat de la început că protagoniştii sunt elevi ai Liceului de Coregrafie *Floria Capsali* din Bucureşti: soliştii Manuela Dragomir, Alexandru Ducan, Mircea Ioniță şi ansamblul de balet. *Ei dansează în ritmul dragostei şi al melancoliei*, afirmă scenografa Ana Maria Marin care a conceput un decor simplu, adecvat spațiului restrâns în care se mişcă personajele, bazat pe sugestive proiecții video color, alese cu multă fantezie din filme care descriu viața subacvatică, şi pe câteva elemente materiale: un voal în perpetuă vălurire, reprezentând apele mării, din care parcă se desprinde costumul recitatoarei Cornelia Pavlovici, al cărei rol este să depene firul basmului pentru cel mai inocent public: copiii. Regia de scenă a Gabrielei Craus, extrem de sumară, permite publicului să vizualizeze spectacolul în toate segmentele lui. Cei patru solişti instrumentişti, pianista Lidia Butnariu, flautista Luiza Cârlan, violoncelista Emese Ildiko Achim şi percuționistul Rareş Dan Pahonțu sunt plasați în aşa fel încât prestațiile lor încărcate de bucuria lucrului bine făcut să poată fi urmărite de public, fără a fi artificial puse în evidență. Costumele dansatorilor, simple, din materiale uşoare conținând elementele portului tradițional indian permit sublinierea gestului coregrafic, chiar şi în restrânsul spațiu în care personajele povestirii se manifestă. Ele, costumele, ca şi expresiile protagoniştilor se transformă sub luminile reflectoarelor (maestru de lumini, Cornel Vladu) în elemente expresive puse în slujba mesajului estetic.

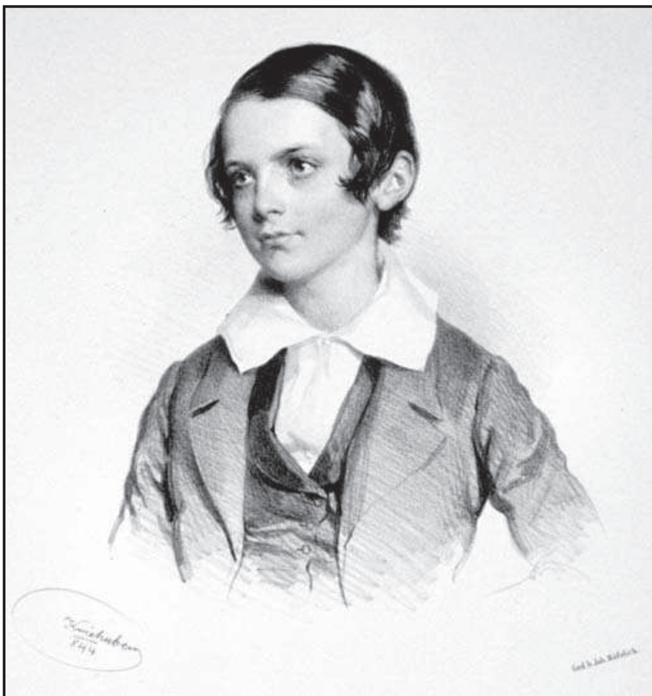

Şi tocmai pentru că ... la început a fost muzica acestui spectacol, am lăsat-o pe ea la urmă. Compozitoarea Carmen Petra Basacopol are un stil deosebit de pregnant configurat în peisajul muzicii contemporane româneşti. Simplu dar nu simplist, clar şi limpede, dar nu sărăcăcios, cu armonii insolite şi ritmuri îndrăznețe dar nu incomprehensibile, cu orchestrații de un mare rafinament coloristic, într-un cuvânt, un stil izvorât dintr-un preaplin sufletesc şi spiritual care face ca arta sa să permită comunicarea directă cu receptorul, sau mai exact spus, să meargă la inima celor pentru care a fost zămislită.

Carl Filtsch – geniul mereu tânăr

Doina MOGA

Aflându-mă la Sibiu, m-am reîntâlnit cu dirijorul Theo Wolters, puternic conectat la această minune sonoră a lumii

ce se cheamă Conzertgebouw Orchestra - unde ani buni a fost trompetist solist şi este în prezent dirijor asistent. Era la pupitrul Filarmonicii de Stat din oraş şi cum este unul dintre muzicienii pe care-i apreciez foarte mult, nu puteam rata concertul. Fericită alegere. Spun asta pentru că, pe lângă faptul că am ascultat o remarcabilă interpretare a simfoniilor *32* de Mozart şi a *IX*-a de Şostakovici, am putut readmira şi capacitatea sa rară de a transforma orchestra din solist în acompaniator şi invers, fără a-i ştirbi din personalitate, ba chiar subliniindu-i forţa şi abilitatea expresivă. Lucrările din prima parte a concertului: *Uvertura* şi *Concertul pentru pian şi orchestră* de Carl Filtsch au fost pentru mine o primă audiţie şi o adevărată revelaţie. Foarte frumoasă muzică. A fost scrisă cu mai bine de un secol şi ceva în urmă de un nepermis de tânăr compozitor local, de fapt din Sebeş – Sibiu, al cărui talent şi maturitate componistică îl plasează pe filiera spirituală a muzicii clasicilor Beethoven, Schubert, Mendelssohn, dar şi a sensibilităţii romantice a profesorilor săi, la propriu vorbind, Chopin şi Liszt. Faptul că a trăit doar 15 ani nu minimalizează geniul şi viabilitatea muzicii lui. În lucrările sale, orchestră, dirijor şi solist (pianistul Csiky Boldizsar), au relevat împreună şi cu o mare acurateţe văpaia sa sufletească, dar şi formele clare în care s-a încadrat cu înţelepciune. Dacă mai adaug contribuţia meritorie a lui Csiky Boldizsar, născut şi şcolit şi el tot la noi, respectiv Tg. Mureş şi Cluj, cu indiscutabilele sale calităţi solistice (tuşeu, tehnică, sunet calibrat), avem cartea de vizită a unei pagini muzicale de excepţie.

Dar fascinată am rămas de muzica copilului-minune Carl Filtsch, care a fost una din importantele personalităţi muzicale ale sec. XIX. Şi-a făcut studiile la Sebeş şi Viena. A debutat public la „Wiener Musikverein” repurtând un succes răsunător. La Paris a fost elevul preferat al lui Chopin, apoi al lui Liszt. La 15 ani moare la Veneţia. A lăsat în urmă 8 piese pentru pian, un concert pentru pian şi uvertura pentru orchestră mare. Cât priveşte cele două lucrări din acest concert, le datorăm cunoaşterea şi ascultarea străinilor, în cazul de faţă muzicologului şi pianistului american Ferdinand Gajewski, care l-a descoperit şi editat recent. În *Uvertura în Re Major* pentru orchestră mare, dezvăluie pe lângă un caracter proaspăt, un talent simfonic precoce, dar aparte, şi o viziune simfonică de tip dramatic ce se apropie sensibil de genul operei. În ceea ce priveşte *Concertul pentru pian şi orchestră* în si minor – Konzertstück – pot spune că, după ce a ratat prima audiţie din 1843 de la Musikvereinsaal – Viena, din cauza sănătăţii şubrede a compozitorului, ne-a bucurat aici, după un secol şi jumătate. În această partitură romantismul este insuflat de cantabilitatea temelor şi de virtuozitatea pasajelor de game şi arpegii, mai ales în rolurile de acompaniament ale pianului. Conştientizarea actului muzical - şi nu doar intuirea sa - se vădeşte la nivelul formei, tot de sonată, şi tehnicii contrapunctice, mă refer la *fugato*-ul din cadenţa pianului. Foarte frumoasă muzică. De altfel, Filarmonica de Stat din Sibiu i-a dedicat un Festival şi Concurs de Interpretare pianistică, ce funcţionează în fiecare an din 1995 încoace. Lăudabilă iniţiativă. Mi-ar plăcea ca atât muzica lui Carl Filtsch cât şi dirijorul Theo Wolters să fie prezenţi în programele bucureştene. Ar fi un câştig pentru capitală şi cultura noastră, mai ales acum când, cel puţin în materie de dirijori, nu prea avem cu ce ne lăuda.

Duo Borşan-Amiraş

Lavinia COMAN

Există concerte care tentează publicul cunoscător prin valoarea şi frumuseţea programelor, iar altele atrag prin charisma interpreţilor. Recitalul Danei Borşan şi al lui Gabriel Amiraş din 4 noiembrie 2009 de la studioul "Mihail Jora" al Radiodifuziunii Române le-a avut pe amândouă. Interesul muzical era cu atât mai mare cu cât unul dintre protagonişti, Gabriel Amiraş, reapare în actuala stagiune bucureşteană, alături de eminenta sa discipolă, după 16 ani de absenţă. În continuarea unei cariere prodigioase de concertist şi profesor în România, începând cu anul 1993 s-a stabilit în Germania, ca profesor la Staatliches Conservatorium für Musik din Trossingen.

În deschiderea programului am ascultat *Variaţiuni pe o temă de Haydn în si bemol major op. 56 b* de Johannes Brahms. Compuse în anul 1873, au fost concepute iniţial pentru două piane, după cum atestă manuscrisele existente. Ulterior, compozitorul a creat varianta orchestrală, op. 56 a, strălucitoare şi de mare farmec sonor, care a cunoscut succesul public încă de la apariţie. Tema, găsită de autor într-un divertisment nepublicat al lui Haydn, este, în realitate, un vechi cântec de pelerinaj "Coralul Sfântului Anton". Interpreţii au dat viaţă acestor pagini de o extraordinară varietate de sensuri. Ei au transmis plăcerea sonorităţilor diverse, au realizat o bogăţie de registre, culori, nuanţe, contraste au creat o captivantă succesiune de trăiri spontane. Multitudinea de evenimente muzicale a fost parcursă în spiritul unui frumos parteneriat, astfel încât am avut uneori iluzia auditivă a unui singur artist care concepe şi înfăptuieşte actul artistic.

Sonata brahmsiană *în fa minor op. 34 b* a fost elaborată în anul 1863. După o primă versiune pentru cvintet de coarde op. 34 a şi urmată de încă o versiune a cvintetului, varianta pentru două piane va rămâne preferată de compozitor. Partea I, structurată într-o amplă formă de sonată, prezintă materialul melodic în mod liber, desfăşurat pe întinderi deschise. E prezent aici sufletul nordic, cu învolburări, întunecimi, nostalgii fără nume. Andantele care urmează pare a fi o poveste de iubire de nespusă gingăşie. Mişcarea legănată induce o stare poetică, de visare, pe care interpreţii au comunicat-o firesc şi captivant. Partea a treia, Scherzo, se desfăşoară ca o cavalcadă fantastică, în acelaşi spirit nordic iubitor de tenebre. Pare a fi o căutare misterioasă, neliniştită, care contrastează cu pata de lumină a coralului median, plin de nobleţe. Finalul debutează cu un scurt episod lent şi se desfăşoară grandios, pe cel mai amplu spaţiu dintre toate mişcările sonatei. Episoade contrastante se succed fulgerător, cerând o mare supleţe interpreţilor. Ţesătura polifonică e de o mare complexitate. Sunt prezente elemente tragice, eroice, dramatice, lirice care coexistă într-un amalgam copleşitor. Marele compozitor forţează limitele discursului romantic şi deopotrivă limitele artei pianistice. Protagoniştii au creat la cea mai mare intensitate imaginea colosală a edificiului sonor. Prin interpretarea vie, plină de evenimente şi încleştări conferită acestei opere titanice, au provocat ascultătorii la un efort deosebit, aducându-i cu ei în lumea brahmsiană a pasiunilor supreme. Partea secundă a concertului s-a deschis cu *Muzica pentru două piane şi percuţie op. 51* de Irina Odăgescu Ţuţuianu. Compusă în anul 1983 şi dedicată celor doi pianişti, lucrarea a avut un destin norocos, fiind ulterior interpretată în ţară şi în străinătate, în contexte deosebit de onorante. Reluată acum de către dedicatari, care i-au dat viaţă alături de Alexandru Matei, un excepţional artist al instrumentelor de percuţie şi totodată un pedagog desăvârşit, împreună cu discipolul său, tânărul Alexandru Anastasiu, piesa a beneficiat de implicarea plină de vervă a întregii echipe. În câteva cuvinte, putem spune că muzica are o factură modală evidentă. În materialul melodic apar intervale care ţin de structura latentă folclorică, se configurează un motiv bazat pe efectul caracteristic de hăulit, prezent şi în alte opere ale compozitoarei. Ritmica e şi ea derivată din pulsaţia specifică a muzicii populare, leitmotivul fiind ritmic şi amplificându-se pe parcurs. Forma e tripartită, cu o repriză foarte liberă. Contrar aşteptărilor, discursul se finalizează printr-o descreştere, muzica se îndepărtează, se pierde. Ceea ce rămâne este atmosfera hieratică, opusă ideii de apoteoză. Percuţia are rolul important de a potenţa ritmic şi de a da culoare lucrării. Toţi interpreţii s-au pus în slujba textului muzical şi au creat un moment de frumoasă comuniune spirituală. Ei au dat dinamism şi expresivitate muzicii, au susţinut ritmurile asimetrice cu vigoare şi au pus în valoare bogăţia coloristică, timbrală.

Piesa de final a fost *Sonata pentru două piane şi percuţie op. 110* de Bela Bartok. Cea mai celebră sonată bartokiană a fost compusă în anul 1937, datorită faptului că autorul a dorit să aprofundeze relaţia dintre cele două familii de instrumente, după experienţa orchestrală din Muzica pentru coarde, percuţie şi celestă. Prin amploarea şi volumul sonor al discursului, această sonată e o lucrare majoră a artei secolului XX şi se situează la o graniţă a muzicii de cameră. Ea anunţă noi orientări în colaborarea dintre timbrurile muzicale considerate până atunci ca fiind antinomice. Pe planul limbajului, sonata ilustrează noua concepţie a compozitorului, sintetizată în teoria sistemului de axe. Pe planul construcţiei trebuie evocată importanţa secţiunii de aur pe baza căreia se structurează articulaţiile formelor. Interpreţii au realizat o versiune electrizantă în care s-au evidenţiat pregnanţa ritmică, promptitudinea asigurată de o coordonare eficientă, anvergura, incisivitatea. Ni s-a oferit o muzică răscolitoare,aptă să-l conducă pe ascultător în zona celor mai tensionate trăiri artistice.

Întregul concert a fost un exemplu de construire a unei seri muzicale remarcabile prin coerenţă şi valoare. Plenitudinea gândirii, sobrietatea şi firescul expresiei, gustul muzical ales, acurateţea stilistică au fost câteva dintre calităţile interpreţilor.

După ce am parcurs, ca ascultători motivaţi, un adevărat maraton muzical, am rămas cu sentimentul unei îmbogăţiri spirituale, care apare doar atunci când sunt atinse preţioasele esenţe. Ceea ce ne-au dăruit din belşug cei patru artişti minunaţi.

Gemma di Vergy de Donizetti

Mariana Nicolesco: «Puține teatre de operă din lume se pot mândri cu o performanță în *belcanto* ca aceasta»

Eveniment fără precedent: au trebuit aduse fotolii suplimentare pentru acomodarea tuturor iubitorilor cântului care au dorit să asiste, în Salonul Galben, arhiplin, al Operei Naționale Bucureşti, la prima interpretare în România a capodoperei donizettiene *Gemma di Vergy,* prezentată sub îndrumarea sopranei Mariana Nicolesco, operă în două acte pe libretul inspirat de unul din romanele lui Alexandre Dumas-tatăl: *Charles VII chez ses grands vassaux.*

Faptele se petrec la 1428, pe timpul Războiului de 100 de ani, în Castelul Vergy. Cu încuviințare papală, Contele di Vergy îşi repudiază soția, Gemma, care nu-i poate da moştenitori. Purtătorul mesajului papal care provoacă disperarea Contesei e ucis de Tamas, arab captiv la curte, îndrăgostit în secret de Gemma. Din ordinul Contelui acesta e capturat şi urmează a fi pedepsit, dar e salvat de Gemma. Soseşte viitoarea Contesă, Ida di Gréville. Deghizată în cameristă, Gemma o înfruntă şi, cu un pumnal în mână, o ia ostatec. Pentru a-i da drumul, Gemma cere în schimb propria libertate, imediat acordată de Contele depăşit de evenimente. Lucrurile nu se încheie aici: Tamas, orbit de furia pe care i-o provoacă durerea Gemmei, îi aminteşte Contelui cruzimea cu care i-a ucis tatăl, şi-l ucide înainte de a-şi lua propria viață. Soseşte Gemma care, îngrozită de ceea ce vede, îşi proclamă inocența, în timp ce Tamas, înainte de ultima suflare, îi declară dragostea sa păstrată în secret.

Opera *Gemma di Vergy* conține pagini sublime şi, dacă este rareori interpretată, acest lucru se întâmplă în primul rând din cauza extraordinarei virtuozități cerute mai ales sopranei şi tenorului.

Pe acest fond dramatic, Donizetti a scris pagini dintre cele mai inspirate, atingând culmi muzicale prin care se definesc personajele în arii divine, duete, terțete, concertati menținând o atmosferă de o mare intensitate şi în acelaşi timp de o infinită poezie.

Soprana Aurelia Florian (Gemma) a strălucit cu o măiestrie inimaginabilă în toate registrele, prin acute, ca şi în *pianissimo*, şi prin capacitatea de a da valori expresive fiecărei fraze muzicale. Ca şi tenorul Bogdan Mihai (Tamas), *tenore di grazia* de o virtuozitate care-l aşează printre primii în acest repertoriu. Duetul acestora, unul dintre cele mai frumoase din întreaga operă, a declanşat ovațiile publicului.

Nu mai puțin meritorie a fost intervenția celorlalți interpreți, baritonul Dorin Mara (Contele), basul Horia Sandu (Guido) sau mezzosoprana Sidonia Nica (Ida di Gréville), susținuți şi ei în permanență de aplauzele entuziaste ale publicului, rezervate la finele reprezentației şi maestrului acompaniator Ioana Maxim.

Mariana Nicolesco, căreia i se datorează această excepțională împlinire a Operei Naționale Bucureşti, ca şi recentul mare succes al primei prezentări în țara noastră a operei *Parisina d'Este*, tot de Donizetti, practic în aceeaşi distribuție, declară: «Performanța cu *Gemma di Vergy* de Donizetti constituie un moment de o mare importanță în istoria teatrului de operă din România. Pot să vă asigur că puține sunt, în lume, scenele pe care am putea asculta o interpretare la un asemenea nivel a unei capodopere de *belcanto*, arta supremă a cântului. Sunt mândră de *zmeii* mei».

Atena… românească

Un concert de o dimensiune extrem de interesantă, precedat de o sesiune de comunicări, ambele dedicate lui George Enescu, acţiuni desfăşurate în cadrul Festivalului Internaţional "George Enescu" susţinut la Atena, constituie un eveniment rar. Mai precis, în ultimii 20 de ani nu s-a ţinut aşa ceva la Atena, iar înainte, pe timpul comunismului, cu atât mai puţin...

Prin tridimensionalitatea reprezentărilor: cuvânt, muzică, pictură, a fost o reuşită de zile mari!

1. Garanţia muzicologică incontestabilă a însemnat participarea la Sesiune a unui număr de 10 personalităţi ale artei şi culturii româneşti şi eline, precum Petru Stoianov, Marcel Spinei, Carmen Stoianov, Fred Popovici, academicianul poet şi mare om de cultură Caius-Traian Dragomir etc., iar din partea elină academicianul filosof şi compozitor Evanghelos Moutsopoulos.

2. Concertul – destul de întins ca dimensiuni, o adevărată sărbătoare a muzicii – susţinut de ansamblul internaţional CONTEMPORAIN, a fost un prilej pentru audiţia unor lucrări muzicale desfăşurate peste timp şi spaţiu, pornind de la Bach şi ajungând la contemporani, cu multe lucrări în primă audiţie mondială. Muzica românească a fost reprezentată de Octavian Nemescu, Petru Stoianov, Ulpiu Vlad, Mihaela Vosganian, Irinel Anghel, Sabin Pautza, Fred Popovici, Marcel Spinei.

Publicul eterogen, format din oameni de cultură, diplomaţi, senatori, oameni de afaceri, şi publicul larg - toţi iubitori ai muzicii, au apreciat în mod deosebit manifestarea românească estetico-muzicală dedicată lui George Enescu.

Ca întotdeauna, a face o sărbătoare culturală nu este un lucru uşor: viaţa este o continuă devenire, în care problemele, de la "stânga la dreapta" – şi invers, definesc un posibil viitor sau nu. Pentru soliştii ansamblului, concertul a fost benevol, pentru care le mulţumim!

Marcel SPINEI

Destine excepţionale

Doina MOGA

Pe lângă multă muzică de calitate, în interpretări remarcabile, presărate pe ici, pe colo şi cu ceva surprize dintre cele mai neaşteptate, ediţia din acest an a Festivalului "Enescu" mi-a prilejuit câteva foarte interesante şi colorate întâlniri în şi în afara sălilor de concert, cu muzicieni a căror ascendenţă valorică m-a impresionat în mod deosebit. Mă refer aici la doi români, al căror destin artistic, până la un punct, seamănă izbitor. Carismatici şi simpatici foc, modeşti şi curajoşi, veseli şi fără fiţe, nonşalanţi dar de un profesionalism impecabil, foarte talentaţii muzicieni, fără a se influenţa unul pe altul, ba chiar fără să ştie mare lucru unul de altul, au parcurs drumul de la Conservatorul bucureştean până la înalte poziţii internaţionale, în sensul invers unei ascensiuni lineare fireşti. Astfel, cei doi şi am să-i numesc în ordine alfabetică: **Lorenz Năsturică Herschowitsch** şi **Liviu Prunaru** sunt violonişti de excepţie care au plecat în lume, de la "poziţia" de solist-concertist, iar pe parcursul carierei lor, au adăugat acestui rar ascendent şi calităţile de membri ai unor orchestre celebre, ca în final să ajungă concert-maeştri ai celor mai renumite dintre ele. În sens invers sau nu, împotriva curentului sau nu, cei doi români de talie internaţională şi-au păstrat şi desăvârşit atu-ul şi s-au remarcat vizibil pe toate treptele parcurse de ei, adunând de pretutindeni râuri de aplauze. Mai departe, personalităţile lor distincte şi puternice, abordările lor inedite, abilităţile, temperamentul şi stilul lor aparte, i-au separat ca drum.

Acum, Lorenz Năsturică-Herschowitsch este concert-maestru al Filarmonicii din München, cunoscută şi ca orchestra lui Celibidache (care de altfel, l-a apreciat în mod deosebit) şi dirijorul cunoscutei formaţii de cameră a aceleiaşi Filarmonici, unde cântă şi ca violonist. Între timp a fost concert-maestru al Operei din Helsinki, a obţinut premii internaţionale importante şi a cântat (de altfel continuă şi acum, ca solist) sub baghete celebre – Celibidache, Ion Marin, etc. – pe tot mapamondul, dar şi aici acasă, unde, nu demult l-am ascultat interpretând, împreună cu violoncelistul Marin Cazacu, Concertul dublu de Brahms, la Ateneu. Acum, la Festival, a venit ca dirijor şi violonist al orchestrei camerale de care tocmai aminteam.

În ceea ce îl priveşte pe Liviu Prunaru, pot spune că, în pofida programului foarte încărcat, şi-a făcut un încântător obicei, şi anume acela de a concerta cel puţin o dată pe an acasă, în România. Stagiunea trecută a încântat publicul în concertul pe care l-a susţinut cu Filarmonica bucureşteană, iar în luna septembrie la "Enescu" a fost prezent în calitatea sa de concert-maestru al celei mai bine cotate orchestre din lume, Concertgebow din Amsterdam. Până a ajuns aici, a cucerit cam tot ce se putea în materie de premii internaţionale ale concursurilor de greutate ale momentului: Bruxelles – Reine Elizabeth; SUA – Indianapolis; Coreea, etc., a concertat cu cele mai titrate orchestre din lume - o face şi acum, doar că ceva mai selectiv şi rar, din cauza lipsei de timp. A dus o viaţă artistică interesantă, complexă şi frumoasă, iar de ceva timp şi-a făcut-o şi mai frumoasă, dar mai complicată. M-a fascinat relatarea lui despre concursul atipic pentru acest post ultra-râvnit de concert-maestru al orchestrei din Amsterdam, care s-a desfăşurat într-o succesiune lentă, profundă şi foarte originală. A fost un concurs inedit, compus dintr-o selecţie şi apoi o invitaţie, făcută de un comitet artistic, după o atentă şi îndelungă căutare printre concert-maeştrii lumii, el fiind singura excepţie. Şi nu numai că nu era concert-maestru, dar nici măcar nu îşi dorea să fie vreodată membru permanent al unei orchestre. Dar de! soarta. Au fost nouă candidaţi şi fiecare dintre ei a avut la dispoziţie o săptămână de lucru efectiv cu orchestra; a urmat un recital, susţinut în faţa membrilor ei. El a fost alesul, iar perioada de probă a durat doi ani de zile, timp suficient ca fiecare membru al formaţiei să îşi facă o părere completă despre el. Pentru că de fapt orchestra l-a ales şi tot ea l-a angajat. Ca şi când n-ar fi fost de ajuns asta, a mai urmat o filă de istorie, când a povestit despre vioara sa. Până la Amsterdam cânta pe o Guarnieri oferită de statul elveţian dar care, în condiţiile actuale, trebuia înapoiată. Aşa că olandezii i-au prezentat mai multe viori de marcă, dintre care să şi-o aleagă pe cea care se potriveşte cel mai bine personalităţii sale artistice. Şi a ales tot un Guarnieri, dar după cum singur spune: "povestea nu se termină aici, căci orchestra şi comitetul artistic al Concertgebow s-au gândit că această vioară nu este suficientă pentru mine şi au deblocat fonduri pentru a-mi cumpăra un instrument mai bun. În final, după un an de căutări, alegerea orchestrei a fost un Stradivarius care sună impecabil. Acest instrument mi-a deschis noi orizonturi, m-a împins înainte, mi-a dovedit că pot să cânt şi altfel." Extraordinară relatare, cu pilde adânci şi o mare lecţie de profesionalism.

Liviu Prunaru (Foto Virgil Oprina)

Lorenz Năsturică - Herschcowitsch şi Liviu Prunaru sunt doi muzicieni români de excepţie, două destine, doi artişti care vibrează în acustica lumii şi care poartă la braţ cu ei şcoala românească.

Câte ceva despre Marius Brenciu

Anca FLOREA

După mulți ani, l-am reascultat pe tenorul Marius Brenciu, la Staatsoper München, în *Evgheni Oneghin*, ovaționat la final de o sală arhiplină. Un bun prilej pentru ca, ulterior, să-l întreb câte ceva despre activitatea sa artistică în lume, dar şi care crede că ar fi diferența între teatre pe cele două continente?

„Am debutat la Metropolitan-New York în *La Rondine*, alături de Angela Gheorghiu, contractul fiind semnat încă din 2005, producție pe care vrem să o reluăm în 2012. Există două mari grupe de teatre în Europa şi America, iar în Europa sunt… sub-grupe – într-un fel este atmosfera în Germania, altfel în Italia, de exemplu. În SUA, teatrele sunt enorme, multe nu au acustică bună, iar pentru un cântăreț format în Europa, constituie un şoc. Opera din San Francisco are peste 3.000 locuri, solicitând un travaliu pur muscular. Metropolitan are aproape 4.000 locuri, acustica pe scenă e extraordinară, te poți controla. În meseria noastră există accidente şi, când cineva nu este plăcut, se poate trezi la uşă, chiar dacă este semnat contractul; la repetiție se uită ciudat la cel care are probleme, iar dacă, fără să fie bolnav, nici în a treia zi nu cântă bine, are loc o discuție şi… gata. În Europa, cel care se ocupă de distribuții stă mereu în teatru, asistă la repetiții şi spectacole şi, fără să reproşeze ceva, se simte că are o anume atitudine – dacă cineva nu a fost bun, îi dă mâna cu răceală sau… deloc. În schimb, în America are loc prima întâlnire cu echipa, se constată calitatea fiecăruia, iar din acel moment lumea din jur, până la cel care mută mobila, se mobilizează ca să iasă un spectacol excepțional, ai senzația că împreună cuceresc lumea; chiar dacă sunt critici negative, în SUA nu-ți spune nimeni nimic dar… te mai cheamă sau nu. În Europa aşa ceva nu există, mai ales că… se fac mereu comparații cu alții."

Seria spectacolelor cu Evgheni Oneghin la München a însemnat un real succes, partitura fiind cântată în original, dar regia a fost destul de ciudată.

„Până acum am reuşit să discut cu regizorii, deci nu am refuzat vreo montare, fie ea foarte modernă. Chiar dacă vine un regizor nebun, trebuie găsită o cale de dialog, nu cu siguranța unor idei personale. Regizorul lucrează cu un cast, ideile montării fiind gândite pe acei interpreți. Dar nu poți ridica un pahar cu un gest identic celui din acea distribuție. La DOB s-a reluat *Traviata* – o producție realizată acum 20 de ani şi deci nu aveam cum să fac aceleaşi gesturi ca atunci, dar se pot transmite anumite idei regizorale. Însă dacă pentru un „buuuh" nu te trimite acasă, pentru nerespectarea cerințelor scenice la premieră, da. În lumea operei actuale, inclusiv în SUA, încă foarte clasică, cea mai mare putere o are regizorul. Când repetam la Met s-a făcut premiera la *Sonnambula* cu Dessay (care nu o suporta pe regizoare) şi Florez, care s-a dus la directorul Gelb să-l anunțe că nu acceptă anumite cerințe, dar i s-a răspuns că… trebuie să găsească resursele să le respecte. Există multe modalități de a face un lucru, sperând că se va întoarce roata şi că va redeveni cântărețul mai important decât regizorul."

Ascultând acum mari interpreți din deceniile trecute, îți dai seama că s-au schimbat multe față de modul lor de a cânta.

„Într-un interviu cu Jon Vikers, care împlinea 80 de ani, tenorul spunea că, de-a lungul carierei, a condiționat maximum 50 spectacole pe an şi, după o producție, obligatoriu o lună de refacere. O epocă la care aşa se lucra. Callas, când a înregistrat *Sonnambula*, cânta la Scala aceeaşi lucrare, între sesiunile de înregistrări, deci toți lucrau la acelaşi proiect. Acum, mulți înregistrează seara, la Londra, Donizetti sau Wagner, iar a doua zi cântă la Viena în *Werther*… În aceste condiții, nu se mai poate vorbi despre un mod ideal de a cânta, pentru că nu mai poate fi respectat. Trecerea de la un repertoriu la altul îi costă pe unii enorm – vezi cazul Villazon, care între 2 *Boema* la Met, s-a dus la Miami pentru un concert de arii foarte bine plătit – chiar dacă va mai cânta sau nu, are bătrânețea asigurată financiar, acesta e motivul pentru care a procedat aşa, pentru că, dacă l-ar fi chemat pentru un concert gratuit, nu cred că mai trecea pe cealaltă parte a Americii pentru o seară, revenind apoi la Met şi… anunțând că e bolnav! Cei de altă dată sunt demodați şi pentru că azi nu se mai acceptă solişti care pun mâna la piept şi spun „te iubesc". Birgit Nilsson sau Corelli stăteau şi cântau. Aveau şi pauze mari între spectacole, nu „săreau" ca acum, în câteva ore, să înlocuiască pe cineva. Acum se creează şi se distrug staruri peste noapte, ceea ce atunci nu se întâmpla."

Ce a mai fost, ce va mai fi?

„Am debutat în 2007 la Hamburg în *Boema*, alături de George Petean, un an mai târziu în *Simon Boccanegra* în care cânta Alexandru Agache, ceea ce mi-a făcut mare plăcere. Rămân încă pe repertoriul meu, dar mă tentează Hoffmann şi Riccardo. Nu ar fi o trecere bruscă de la Nemorino pentru că, spre exemplu, prima arie a lui Riccardo e chiar lirică. De multă vreme am probleme cu amigdalele şi trebuie totuşi să mă operez, dar apoi ar urma un *Werther* cu Kasarova, o gală la Mannheim, *Traviata* la San Diego şi la Montpellier, *Boema* la Bruxelles, poate *Rigoletto* la Oslo… Am fost invitat pentru rolul Idomeneo la Scala (nu ştiu dacă avea legătură cu audiția dată lui Muti la Bucureşti, în 2001), dar urma să mai dau acolo diverse audiții şi nu mi s-a părut normal; apoi Muti a plecat de la Milano şi producția a căzut. Sincer, nu-mi place nici sistemul italian – sunt unii care fac repetiții, dar nu intră în spectacol. Adevărul este că şi la Lyon se lucra o

premieră, tenorul spunea că e bolnav, la repetiția generală eu am cântat, iar el a jucat, propunându-se să facem aşa şi în spectacol şi să împărțim onorariul. Totuşi nu am acceptat, aşa că eu am făcut premiera şi apoi toate cele 8 spectacole, iar cel care repetase a stat acolo toată perioada şi… nu a primit niciun leu. Groaznic."

Şi poate că, printre proiecte şi contracte în străinătate, îl vom reasculta şi în țară, unde ar reveni, dar în anumite condiții.

Un lăutar român, spectator la *Oedipe*

(Paris,1937)

Viorel COSMA

Premiera absolută a tragediei lirice *Oedipe* pe scena Operei Mari din Paris (13 martie 1936) a stârnit un imens interes în rândurile intelectualilor şi muzicienilor de la Bucureşti, care s-au grăbit să asculte la telefon sau la radio, transmisia memorabilului spectacol enescian. Ştim precis că la repetiţia generală cu public din Capitala Franţei compozitorul a oferit invitaţii personale vărului său, compozitorul George Cosmovici, criticului muzical Emil D. Fagure şi compozitorului Leon Klepper. Din presa bucureşteană am aflat că printre auditorii la radio s-au numărat Cella Delavrancea („Le Moment", 14 martie 1936), Mihail Jora („Dimineaţa", 16 martie 1936), C.C. Nottara („Adevărul", 17 martie 1936), dar şi Ion Nonna Ottescu, Nicolae Titulescu, Liviu Rebreanu, dr. Constantin Angelescu, Adrian Maniu, Emanoil Ciomac, Constantin Rădulescu-Motru, Constantin Lazăr, Dimitrie Dinicu, Filip Lazăr, Nicolae Iorga ş.a. Nu cunoaştem însă nici până astăzi numele muzicienilor români care s-au aflat în sala Operei Mari la istorica premieră enesciană. Totuşi, a existat un lăutar român, prezent în Capitala Franţei cu ocazia „Expoziţiei internaţionale" de la Paris (1937), care a participat la reluarea operei „Oedipe", acordând chiar şi un interviu, publicat în revista bucureşteană *Rampa* din ianuarie 1938: Grigoraş Dinicu !

Taraful Grigoraş Dinicu

Ziaristul B. Zaharia a rămas surprins de „ospitalitatea şi curtoazia" lăutarului, de „bogăţia cunoştinţelor şi amintirilor" care au făcut ca interviul, apărut cu titlul „De vorbă cu Grigoraş Dinicu", să meargă ca pe roate. Fostul ministru al Instrucţiunii Publice, Dimitrie Gusti, a stăruit pe lângă oficialităţile de la Bucureşti ca România să fie reprezentată la „Expoziţia internaţională" de la Paris de doi mari lăutari: Grigoraş Dinicu şi Fănică Luca. Trimis în prospectare când pavilioanele ţării noastre nu erau încă terminate, Grigoraş Dinicu a văzut afişul cu reluarea operei *Oedipe*. Şi fiindcă avea timp liber – mărturiseşte autorul *Horei staccato* – „Am profitat de faptul că se reprezenta *Oedipe* de George Enescu şi m-am dus să-l ascult. Am citit, evident, mult relativ la această uriaşă operă a genialului nostru compozitor şi, deşi ştiam ce poate un Enescu, mărturisesc că nu m-am aşteptat la o asemenea realizare. Magnific, încântător! Nu găsesc suficiente cuvinte să pot cuprinde formidabila realizare muzicală a maestrului George Enescu. Spun, pe drept cuvânt, că cei care nu au auzit-o până acum, au pierdut mult. Eu – cel puţin – şi azi nu mă pot dezlega de vraja muzicii lui Enescu. *Oedipe* a fost singurul spectacol pe care am avut ocazia să-l văd. Timpul liber a fost foarte scurt..."

Gestul lui Grigoraş Dinicu de a rezista oricărui alt spectacol parizian spre a participa la unicul spectacol cu tragedia lirico-dramatică a lui Enescu, rămâne pe cât de emoţionant, pe atât de semnificativ. Între lăutar şi maestru exista o relaţie profesională puţin cunoscută, bazată pe o prietenie îndelungată între familia Dinicilor şi George Enescu. Încă de la absolvirea Conservatorului (1906), Grigoraş Dinicu a cântat sub bagheta maestrului în Orchestra Ministerului Instrucţiunii Publice când s-a lansat la Arenele Romane *Imnul jubiliar* dedicat Regelui Carol I. Au urmat repetate recepţii, dineuri de gală, serate la Palatul Regal, unde taraful lui Grigoraş a avut ocazia să se întâlnească cu Enescu. Când Societatea Compozitorilor Români a organizat la restaurantul *Suzana* (în 1936) sărbătorirea împlinirii celor 55 de ani de viaţă ai marelui nostru compozitor, eveniment ce a coincis şi cu triumfalul succes al premierei operei *Oedipe* de la Paris, tot formaţia lui Grigoraş Dinicu a fost chemată să întreţină atmosfera de prietenie a muzicienilor bucureşteni. Lăutarul i-a cântat la ureche tot repertoriul care ştia că-i face plăcere lui Enescu. S-a vorbit mult la adunarea festivă de la *Suzana* despre *Oedipe*, încât Grigoraş abia a aşteptat momentul să urmărească „pe viu" spectacolul de la Opera Mare.

„Am citit mult relativ la această uriaşă operă a genialului nostru compozitor" - a mărturisit Dinicu în interviul acordat revistei *Rampa.* Când şi unde a citit lăutarul despre *Oedipe*? Greu de spus, dar în cercul Conservatorului *Pro-Arte*, unde era concert-maestrul orchestrei, în compania lui Emanoil Ciomac şi a lui George Cocea desigur că a aflat multe detalii despre capodopera enesciană. Ecourile premierei din 13 martie 1936 în cercul profesioniştilor bucureşteni ai artei sunetelor i-au stârnit lăutarului curiozitatea, astfel că prezenţa sa la spectacolul parizian s-a transformat, dintr-o inedită şi bizară întâmplare, într-un singular episod de istorie a muzicii româneşti.

Teatru şi dans

Va rămâne în istorie data de 17 noiembrie 2009, odată cu spectacolul „***Dansez pentru mine?***” de la Opera Naţională Bucureşti. De ce? Pentru că atunci a debutat un Proiect dedicat tinerilor coregrafi, ce se înscrie în conceptul pe care instituţia menţionată îl dezvoltă, respectiv o relaţie activă între tradiţie şi inovaţie, pe de-o parte, iar pe de altă parte susţinerea creaţiei coregrafice româneşti, pepinieră pentru viitori noştri coregrafi. Acest Proiect al Operei Naţionale Bucureşti în colaborare cu UNATC “I.L.Caragiale” se va desfăşura în cadrul Studioului Experimental de Operă şi Balet „Ludovic Spiess”.

Spectacolul, primul din acest ciclu de reprezentaţii, în coregrafia şi concepţia artistică a masterandei în coregrafie Rasmina Călbăjos, a fost de o prospeţime şi deschidere remarcabilă. De fapt, o reprezentaţie de teatru-dans în care mişcarea, muzica, dansul şi story-ul se derulează armonic, subtil construit ca un *puzzle* reuşit colorat. Spectacolul cuprinde tot ceea ce viaţa ne oferă fiecăruia dintre noi: dragoste, dezamăgire, ură, prietenie, durere, speranţă, pofta de a trăi, ceea ce a făcut ca impactul asupra publicului să fie spectaculos. Profund prin tematică, plin de umor prin situaţiile construite, mângâietor prin muzică, „***Dansez pentru mine?***” transpune implicarea dansatorilor şi a actorilor, toţi studenţi ai UNATC „I.L. Caragiale”, într-un prezent optimist, luminos şi cu un larg orizont. Ceea ce trebuie să recunosc, devine un lucru din ce în ce mai rar întâlnit.

De la această reprezentaţie publicul a plecat cu o stare de bine, care, cu siguranţă îl va motiva să revină la acest gen, ba chiar să-l şi caute.

Rasmina Călbăjos îşi demonstrează ei cât şi altora, subtilitatea, intuiţia dar şi instinctul imbatabil pentru legăturile între aceste arte, ale căror graniţe le-a topit. In spectacol inteligent ca discurs, glumeţ pe seama ideilor noastre preconcepute, a clişeelor, fie că e vorba de balet sau pur şi simplu personaje supralicitate mediatic. O pendulare permanentă între situaţii comentate coregrafic şi suculentul discurs actoricesc. Nu este vorba despre teatru cu dans sau despre teatru şi dans, ci este pur şi simplu teatru-dans.

Spectacolul a debutat cu o proiecţie de film, dureros de emoţionantă, un liant al mişcării, fie că este vorba de zbor, de curgere a apei, de graţioasele mişcări ale animalelor, ca o confirmare a mişcării care există în noi şi în afara noastră, din totdeauna, chiar dacă o conştientizăm sau nu. Scenografia, care a avut un mare rol în reuşita spectacolului, a fost creată de Dragoş Abagiu, pictor scenograf la Opera Bucureşteană. Iar colajul muzical (preclasic, clasic, operă, hip-hop, modernă, baladă, etc.) şi textele extrem de inspirate au purtat aceeaşi semnătură a talentatei coregrafe Rasmina Călbăjos.

Trebuie să menţionez că Proiectul este manageriat artistic de Coordonatorul Companiei de Balet a Operei Naţionale Bucureşti, Simona Şomăcescu, care pentru prima dată a făcut posibil ca uşile primei noastre scene lirice, templu al artei clasice, să fie deschise pentru generaţia tânără de creatori din zona modern-experimentală. Bravo Opera! Bravo Rasmina Călbăjos!

„Viaţa e frumoasă“

După ce a început în forţă cu „Stars of the 21st Century”, pentru care atât Sala Palatului cât şi sufletele noastre s-au dovedit aproape neîncăpătoare, luna noiembrie sau, dacă luăm în considerare tot ce se întâmplă în ea, “luna dansului”, continuă să ne răsfeţe cu spectacole de balet şi cu tot felul de proiecte care mai de care mai interesante şi inspirate. Din suita acestora, zilele trecute am urmărit la TNO ,,Ion Dacian”, în cadrul celei de-a doua ediţii a Festivalului Internaţional „Viaţa e frumoasă”, un alt spectacol de balet, tot o gală şi tot internaţională, unde, pe lângă solişti autohtoni bine cotaţi, de la Operă şi Operetă, am putut admira şi câţiva reprezentanţi de marcă ai teatrelor de resort din Dresda, Berlin şi München, ce-i drept majoritatea cu nume ruseşti, dar şi o parte din componenţii foarte tânărului Teatru de Balet din Sibiu, care cu această ocazie şi-a făcut debutul în faţa publicului bucureştean.

Am văzut balet clasic şi modern; am văzut coregrafii consacrate, dar şi câteva noi, mai mult sau mai puţin inspirate; am văzut tehnică impecabilă, emoţie artistică, nobleţe gestică; am văzut un vocabular artistic rafinat, faţă în faţă cu cel contemporan, mai modest. În fine. Seara a fost o reuşită şi protagoniştii răsplătiţi cu multe aplauze.

Puţin prea lung, după gustul meu, spectacolul a avut şi bune şi mai puţin bune, dar indiscutabil a avut şi câteva vârfuri care mi-au reţinut în mod special atenţia, dintre care amintesc doar cuplurile Dinu Tamazlacaru-Iana Salenko (Staatoper-Berlin), mai ales el, şi Guy Albouy-Olga Melnikova (Staatoper-Dresden), mai ales ea – cu o linie superbă, elegantă, cu picioare expresive, cu braţe pline de sensibilitate şi cu un bagaj tehnico-emoţional de excepţie. Şi românii s-au prezentat bine, dar fiind gazde, i-am nominalizat doar pe oaspeţi, pentru că aşa e politicos. Selecţia şi succesiunea partiturilor a fost realizată cu profesionalism şi fină acuitate de managerul artistic al compartimentului balet al Operetei şi regizorul galei în acelaşi timp, dl. Iulian Rădoi. Tot el a imaginat cu acelaşi succes şi spectacolele de suflet şi socio-educaţionale din celelalte două proiecte ale sale, respectiv workshop-ul pentru copii „Romeo şi Julieta” (împreună cu regizorul Daniel Iordăchioae) şi „Dăruind vei dobândi” - în care, alături de partenera sa Diana Ferentz şi soliştii vocali Cătălin Petrescu şi Oana Rusu, a oferit două spectacole *non profit* la Centrele de îngrijire a persoanelor în vârstă „Sf. Ion” şi „Sf. Elena” din Bucureşti.

Pagină realizată de
Doina MOGA

Dirijori și violoniști

Corina BURA

În plină toamnă, când încă nu s-a declanşat febra pregătirilor pentru tradiționalele sărbători de iarnă, viața muzicală a Capitalei abundă în manifestări atractive, încât fidelii sălilor de concert sunt puşi la grea încercare atunci când trebuie să-şi stabilească prioritățile. Unul dintre cele mai plăcute aşezăminte încărcate de spiritualitate a redeschis după mulți ani porțile, reluând tradiția după care biserica a fost şi va fi un centru de cultură. Orchestra de Cameră a Radioului sub bagheta lui **Horia Andreescu** a susținut la Catedrala Sf. Iosif un superb program care a cuprins lucrări de **Schubert** (*Simfonia a V-a în Si b*), **Mozart** (*Concertul pentru vioară în La major* şi *Simfonia nr. 39 KV 543*), încheind cu apoteoticul Do major al *Te Deum*-ului de **Haydn** Hob. XXIII la care şi-a adus contribuția excelentul cor al aceleiaşi instituții condus de **Dan Mihai Goia**. Repertoriul a fost ales cu multă grijă, adaptat ambianței, iar undele sonore au fost amplificate de arcurile înalte, de extracție gotică, ale catedralei, un edificiu care are una dintre cele mai bune acustici din Bucureşti. Clar-obscurul a evidențiat acea adumbrire pe care o poartă muzica lui Schubert, considerată grațioasă şi serafică, dar care, pentru cel care vibrează la aceeaşi înălțime, poartă imensa durere pe care angelicul autor al *Simfoniei Neterminate* o ascunde din dragoste față de umanitate. Simfonia de Mozart, prima din aşa-numita *„Trilogie finală”,* a fost preferată tocmai pentru caracterul ei solemn, fiind singura din ciclu care are o introducere majestoasă, lirism predominant, cu teme elansate asemenea *Concertului în La* pentru vioară, armonii îndrăznețe şi accente sărbătoreşti. Totul a culminat cu cel de-al doilea *Te Deum*, un opus cu caracter grandios, scris de Haydn pentru Maria Theresa. Solistul concertului a fost **Liviu Prunaru**, foarte bine cunoscut în lumea *reală* a violonisticii mondiale, nu numai pentru numeroasele şi înaltele premii pe care le-a câştigat de-a lungul traseului său profesional, ci mai ales pentru faptul că este un interpret harismatic, sub ale cărui mâini dăruite sună indescriptibil de frumos un Guarneri care odinioară a aparținut lui Jan Kubelik. Bisul oferit, celebrul *Andante* din *Sonata a II-a* a marelui Johann Sebastian, a fost inspirat de reculegere şi împăcare, trăiri pe care numai în spații speciale le poți dobândi. Orchestrele de o anume calitate sunt în general instrumente pe care Horia Andreescu „le acordează” de foarte mulți ani cu mare ştiință şi plăcere, prin care realizează concerte memorabile, iar micul ansamblu postat în fața altarului principal a cântat cu multă acuratețe şi însuflețire, stimulat de rezonanța specială a bisericii şi de publicul care a umplut până la refuz lăcaşul.

Dan Mihai Goia

2. La numai câteva zile după ineditul perimetru în care a evoluat orchestra de la Radio, **Horia Andreescu** a continuat seria „majoră” la Filarmonică, dirijând joi şi vineri seara **Johannes Brahms** (*Concertul pentru vioară în Re*) şi **Dmitri şostakovici** (*Simfonia a IX în Mi b major*), la care s-a adăugat o lucrare scrisă de un tânăr compozitor care, în ultima vreme, reuşeşte să se facă remarcat în conştiința publicului consumator de muzica deja „clasică”- **Mihai Măniceanu**, *Sempre risoluto*, pentru pian şi orchestră, în p.a.a., solist fiind însuşi autorul. Atracția serii a reprezentat-o violonistul **David Grimal**, aflat la cea de a patra apariție pe scenele bucureştene, timp în care şi-a stabilit o strategie a repertoriului care, iată, culminează, după părerea noastră, cu cel mai pretențios concert al literaturii violonistice. Urmărind performanțele competiționale internaționale se poate afirma că doar un număr restrâns de mari premii au fost acordate celor care au optat în finale pentru acest concert, tocmai fiindcă pune probleme de conținut extrem de pretențioase, oferta „expresie de sine” fiind îngrădită de o scriitură complicată. David Grimal este violonistul care îşi supune stilul interpretativ unei permanente rafinări, care a înglobat pe rând

Mihai Măniceanu

accentele sevei fierbinți a muzicii lui Piazzola, lirismul de tip mendelssohnian, iar acum compacitatea şi monumentalismul specific marii capodopere germane. Emisia sonoră se

Florin Croitoru

redefineşte cu multă versatilitate, iar această ultimă apariție a convins printr-un sunet ardent, când incisiv, când poetic (foarte frumos construită mişcarea mediană), permanent supravegheat, în concordanță cu sensul pe care doreşte să-l imprime ideii muzicale. Grimal a optat pentru un final, *Allegro giocoso ma non troppo vivace*, în care şi-a definit un univers propriu prin care a renunțat la atributul „alert" în favoarea pregnanței clarității şi a caracterului, după unii comentatori *ungherese*. În sfârşit, bisul oferit nu a făcut decât să confirme fantezia şi plasticitatea gustului său în materie de stil, fiind în ton cu acel *Zeitgeist* al evocării ethosului baroc.

Sempre risoluto se înscrie în corpusul alcătuirilor de tip concertino, în care un ascultător fin şi avizat sesizează cizelarea şi cultura de care autorul s-a „contaminat" prin contactul cu marii maeştri pe lângă care a învățat: Ştefan Niculescu, Dan Dediu, alți conducători de cursuri din străinătate al căror bursier a fost, dar care nu este străin nici de lumea lui Aurel Stroe. Mihai Mănicean lucrează în general pe contraste bine definite, generatoare de tot atâtea sentimente diverse. O tentă de virtuozitate străbate acest opus, în care pianistul şi compozitorul se completează reciproc într-o ambianță cvasi jazz-istică, uneori de inspirație: „*Euthanasia*" (Măniceanu) *vs.* „*Hypercardia*" (Dan Dediu), ca să ne permitem un joc al sonorităților şi al sferei noțiunilor.

Finalul concertului a propus acelaşi festiv Mi bemol major al *Simfoniei nr. IX*, cea mai concisă dintre cele 15 scrise de şostakovici. Concepută în 1945, ea este alcătuită din 5 mişcări, fiind o operă de inspirație obiectivă, cu suficientă prospețime, deşi nu este cea mai populară, în pofida unor pagini foarte frumoase şi originale din mişcarea secundă (o melodie orientală la clarinet) şi a dramatismului din *Largo* (partea a IV-a care este precedată şi sudată cu *Presto* şi cu *Allegretto*-ul final) unde evoluează recitative pe timbrurile grave ale trombonului şi fagotului. Arta lui Horia Andreescu s-a impus şi prin competența cu care acompaniază soliştii, prin acea iscusință de a pătrunde în gândirea interpreților, anticipându-le intențiile. Relația cu David Grimal este una mai veche, cei doi colaborând în tălmăcirea *Anotimpurilor* lui Piazzola, iar afinitățile sale cu muzica lui şostakovici sunt deja de mult cunoscute. Orchestra Filarmonicii „George Enescu" a realizat cu multă participare acest dificil program, întreaga performanță fiind răsplătita cu vii aplauze.

3. Un afiş dedicat integral muzicii lui **Ceaikovski** semnifică egalul unui succes de sală asigurat. Doi artişti, dirijorul **Cristian Brâncuşi** şi violonistul **Florin Croitoru**, a căror prezență este sporadică la Atheneu, au re-dat viață paginilor marelui compozitor rus. Multe statistici arată că muzica lui Ceaikovski este una dintre cele mai agreate de publicul Terrei, cu precădere al continentului american unde numele sau este legat de inaugurarea celebrei Carnegie Hall. Muzica sa, care țâşneşte din sufletul său frământat, pesimismul său progresiv reflectă, materializează poate tot atât de multe întrebări, răspunsuri la întrebări sau, mai tragic, soluții la criza morală şi alienarea lumii contemporane. Ceaikovski devine prin forța artei sale un mediator secret al relației dintre om şi destin. Cristian Brâncuşi a propus o variantă fidelă a programului partiturii *Simfoniei a V-a în mi minor*, plasată sub semnul *fatum*-ului, a supunerii totale în fața predestinării, a omului care încearcă totuşi să creadă în refugiul oferit de credință. Conflictul reprezintă oglinda lumii reale care oscilează între consolare şi disperare, întrupată muzical de evidențierea temei „destinului", temă aflată într-o permanentă transformare. Filarmonica bucureşteană are în momentul de față un colectiv de instrumentişti foarte bine pus la punct, cu instrumente de calitate şi cu un mare repertoriu asimilat, astfel încât interpretarea acestui moment al creației ceaikovskiene s-a ridicat la un înalt nivel. Pentru a termina într-o notă mai optimistă, *Concertul pentru vioară în Re major*, a adus atât prin muzica sa, cât şi prin interpretul serii, acea notă de încredere şi vigoare cu care uneori autorul încarcă paginile literaturii concertante după modelul marilor capodopere clasice. Florin Croitoru este cu siguranță unul dintre interpreții care se desfăşoară cu deplină uşurință pe cele câteva foarte dificile pasaje ale concertului şi pe finalul plin de arcuri scânteietoare. Natura sa violonistică este una dintre cele stenice, foarte potrivita cu elanul şi forța necesară susținerii discursului muzical. Tema secundă şi linia extrem de romantică a *Canzonettei* au constituit tot atâtea momente în care şi-a etalat frumusețea sunetului. Părăsind sala, am rămas cu acel gând care însoțeşte o pozitivă emoție: *Ceaikovski for ever*!

Reverența Florenței

Daniela CARAMAN FOTEA

În artă, o idee în premieră asigură impact. Reluarea, o consolidează valoric. M-a convins cea de a doua ediție a sesiunii internaționale *școala românească de cânt între tradiție și modernitate*. Învățământul muzical echivalează în prezent cu un apostolat, atins de vitregia timpurilor. A nu-l abandona este o bravură; înainte, omul se întreba cum va fi viitorul; acum ne întrebăm dacă va exista acel viitor. Depinde de cei care continuă să cultive, să dezvolte cultura fără de care am deveni dintr-un popor, o populație fără drept de vocalitate în cetățile lumii. S-au aflat printre ei membrii Catedrei de Interpretare Muzicală – Canto a Facultății de Arte de la Universitatea „Ovidius", susținuți de Consiliul Județean și Teatrul Național de operă și Balet „Oleg Danovski" din Constanța, organizatori ai manifestării anului 2009. Prin strădania prof. univ. dr. Florența Marinescu, director al proiectului. Fenomenul vocal a fost transfocat din varii direcții, datorită contribuției unor personalități din muzică, teatru, pedagogie. Iată o succintă trecere în revistă.

Prin viața scenică națională și internațională (cuvântul cântat), prin vocația translatată în domeniul muzicologic (cuvântul scris), cel pedagogic (cuvântul transmis direct), FLORENȚA MARINESCU a adus prin întreaga sa existență, o reverență adâncă vocii umane; crede, explică în deschiderea simpozionului, de ce ea, VOCEA este „instrumentul zeilor": "... cuvântul este Vocea și Vocea aduce cuvântul. Când Vocea nu rostește, Cuvântul rămâne neștiut, tânguit, neînțeles. Când Vocea minte, Cuvântul înșeală. Când Cuvântul minte, Vocea trădează..." Poetică și convingătoare își încheia aserțiunea făcându-ne cunoscut și un crez: "... când cuvânt, cânt. Când cânt, mă rog..."! Prof. univ. dr. VASILE COJOCARU: (...)" sună frumos, sună patetic, definiția Florenței - vocea – instrumentul zeilor; dar în arta actorului, ea obligă la migală și efort uman, condus cu știință și însușit perseverent". Incursiunea domniei sale în pedagogia, tehnica, arta actorului punea în evidență prețioase elemente ale „vorbirii de performanță": dicțiunea, respirația, frazarea, obligativitatea co-abitării lor. „Denunța" vorbirea pe scenă ca-n viață (uitându-se astfel că publicul trebuie să înțeleagă un mesaj și să conchidă asupra lui), nerespectarea legilor gramaticale, a ortoepiei, mișcările spasmodice și dezordonate, excesul de șoaptă ori de urlete, sclifosirea ș.a. Vicii care împiedică Vocea să devină o „parabolă a sufletului". Excepțional eseu, pe care l-aș distribui celor din media (cu contribuție constantă la degradarea limbii române...). Documentat enciclopedic, asist. univ. RADU FĂGĂRĂȘAN a prezentat un subiect inedit pentru muzicologia românească: „Glasul îngerilor - cântăreții castrați", un studiu memorabil asupra celor care s-au confruntat cu... aurul și praful scenei: ajunși pe culmi amețitoare ale succesului (sec. VIII - XIX), apoi trimiși în abisurile incontrolabile ale artei. Fenomenul a fost abordat istoric, explicat medical, social, religios, artistic. Lector univ. dr. VASILE GHERGHILESCU și lector univ. IOAN ARDELEAN au pledat pentru Arta comunicării, primul prin vocea actorului, cel de al doilea referindu-se, cu experiența sa didactică selectă, eficientă, solicitată, la interpretul vocal și mijloacele interpretării. Comunicarea prof. univ. dr. MARIANA POPESCU – „Vocea în cântul coral" venea să-i confirme pasiunea de o viață pentru domeniul căruia i s-a dedicat (și prin elaborarea de valoroase publicații); panoramarea istorică asupra creației corale a poposit și în domeniul național, cu aducere în atenție (completată de audiție muzicală) a unei lucrări – document: monumentala Simfonie corală *Timpul pământului* de Irina Odăgescu Țuțuianu. Prep. univ. ANDREEA BRATU, „brodând" pe „Considerații artistice referitoare la fenomenul operistic reflectate în gândirea marilor interpreți de operă" a făcut cunoscute idei, declarații, opinii ale unor corifei – Placido Domingo, Tullio Serafin, Elena Cernei, Carlo Bergonzi ș.a. pe temă. Prep. univ. ROXANA MIHAELA NIȚE a propus o incursiune în opera lui Bellini, pe „urmele" rolurilor de sopran din „Norma" și „La Sonnambula", decupate stilistic, punctual din partituri și epocă. „Repere stilistice în interpretarea melodiei franceze" au fost analizate de asist. univ. IRINA IONESCU (relația text-muzică, transformată de interpret în „eveniment senzorial"). O contribuție specială în definirea calității intelectuale, spirituale a simpozionului, s-a concretizat prin prezența Pr. BOGDAN MOISE (reprezentant al Facultății de teologie a Universității „Ovidius") și comunicarea domniei sale „Vocea umană în spațiul liturgic". Idei: abordarea sunetului ca „aspirație a imanentului la transcendent prin vibrație, omul deținând ca atare, de la Creație, o „partitură muzicală" pe care o interpretează continuu; vocea umană fiind o expresie a interiorului, sunetul perfect, răsunet al sufletului". Am păstrat afirmația potrivit căreia Muzica – „liră a Duhului Sfânt", umple spațiul liturgic cu substanță inefabilă de sorginte divină, este sublimul pământesc – tălmăcitor etern al sufletului omenesc".

Elevata bucurie încercată moderând această sesiune profesională, științifică, UMANISTĂ, (alături de colegul meu, criticul muzical Costin Popa), m-a condus la ideea necesității (obligației?) de a transla comunicările în virtual, pe un site anume conceput. Valoarea documentară, de cercetare fiind, cu evidență, un suport important în formarea studenților – cântăreți ai Universității. (Chiar dacă, „bonus"-ul anunțat chiar la debutul sesiunii a fost propunerea desființării catedrei de canto, prin unificarea cu cea de pedagogie (chiar știindu-se că fiecare se află, de fapt, pe direcții de formare distincte. Sper ca la ora apariției acestor rânduri, rațiunea și interesul studenților să fi fost prioritare.

Învățământul vocal este nobil pentru că aduce un dublu profit: softul – gloria (exemplele fiind ilustre și nenumărate în timp), pe de altă parte, materialitatea: în lume, vocile românești sunt un *brand*. Două dintre ele au făcut parte din proiectul Catedrei de Canto care a reușit și performanța organizării unui MASTER CLASS oferit de doi artiști pe care orice Academie de învățământ superior și i-ar dori apropiați: maeștrii MARIA SLĂTINARU NISTOR și GEORGE EMIL CRĂSNARU. Ore de studiu încheiate printr-un concert susținut de participanți. Am asistat la demersul didactic al Divei: i-am admirat fără rezerve virtuozitatea pedagogică! Maestra nu predă; ea angajează un...joc! Cunoaște în detaliu un repertoriu imens, corectează orice abatere, îndreaptă respirația pe calea dreaptă, din mers, exemplifică, dă idei, ambiționează, răsplătește strădaniile, glumește... Creează atmosfera în care asistența se simte bine, relaxată; învață și reține. Ce performanță!

Celor doi invitați li s-a conferit onorantul titlu de Doctor Honoris Causa. În LAUDATIO, Florența Marinescu a relevat enormele lor merite, poate nicicând puse atât de precis în valoare. Cei doi, nespus de emoționați la rândul lor, se aseamănă prin ceea ce au oferit artei lirice și se deosebesc prin ceea ce ...ascund... Definiția acestui „ascuns" se află în cuvinte liturgice: există în noi ceva mai adânc decât noi înșine. Acest „ceva" îi ferește și ne ferește în comunicare de bruiajul care împiedică realizarea semnificației mesajului încredințat lor pentru a-l transmite: cultivarea, educarea, creșterea vocii omenești (splendid definită prin sintagma INSTRUMENT AL ZEILOR), în fapt, cea care, de la începuturi, a permis întruparea CUVÂNTULUI.

Întâlnirea de la Constanța cu pleiada de minți strălucite respira pentru mine un anume fel de cultură a căldurii umane...

Petru Stoianov la aniversare

Dorina ARSENESCU

Toamna ne aduce, de fiecare dată în sens invers mersului firesc al naturii, revigorarea vieţii muzicale. Noile stagiuni se deschid, în sălile de concert energia binefăcătoare a muzicii compensează ceea ce anotimpul pare să stingă. În acest context de efervescenţă artistică m-am îndreptat către compozitorul Petru Stoianov, pentru care această toamnă a fost un prilej aniversar, în primul rând muzical.

Dorina Arsenescu: Maestre, aţi primit cel mai frumos "La mulţi ani" odată cu cele trei concerte care v-au marcat aniversarea. În ordine cronologică, la Craiova, vineri 16 octombrie, a fost organizat un prim "medalion componistic"….

Petru Stoianov: ….pe care l-am dorit în primul rând coral pentru că relaţia sunet-cuvânt are în ea ceva special şi, mai ales, pentru că ştiam cât de valoros este corul academic al Filarmonicii "Oltenia". Am avut, într-adevăr, bucuria de a-mi asculta parte a creaţiei corale într-o recitire datorată dirijorului Eugen Petre Sandu care a ştiut să aleagă şi vocile soliste ale partiturilor pe care i le-am încredinţat. Inclusiv prima audiţie absolută s-a dovedit a fi temeinic însuşită şi redată. Cu această ocazie, vă felicit pentru modul în care aţi restituit *Lecţie despre colind* ca şi pentru nuanţata susţinere pianistică din liedul *Şi dacă…* în care am avut surpriza de a descoperi calităţile vocale ale Olgăi Şain. În paranteză fie spus, mi-a fost studentă, la Facultatea de Muzică din Timişoara.

D.A.: La Filarmonica "Ion Dumitrescu" din Râmnicu Vâlcea publicul a avut ocazia să reasculte lucrările dumneavoastră. Corul Academic "Euphonia" a interpretat şi două prime audiţii absolute, chiar în ziua aniversării, joi 29 octombrie. Iar programul a fost mai dens, mai colorat. Ce impresii aţi « cules » ?

P.S. : De fiecare dată, reîntâlnirea cu publicul vâlcean este de natură să-mi dea un impuls creator ; valoarea corului academic « Euphonia » condus de maestrul Mihail Şefănescu este în măsură să nască noi idei. De aceea am şi încredinţat corului o nouă primă audiţie absolută; în acest fel, numărul poeţilor puşi în circulaţie cu ocazia acestui concert s-a mărit prin adăugarea – alături de Nichita Stănescu şi Marius Robescu – a încă unui nume : Nicolae Dan Fruntelată. Nu a fost singura noutate din program : Rodica Vătăman-Subţirelu a oferit un pretext poetic sensibilului cântec fără cuvinte « De ce te ascunzi în tăcere ? » din ciclul *Recitindu-l pe Eminescu* recitit în primă audiţie absolută de violonista Meda Stanciu, iar dumneavoastră aţi adus la viaţă sonoră o altă primă audiţie absolută pe care sper să o includeţi în repertoriu : *Povestea florilor de nufăr*, in memoriam Irina Şaţchi.

D.A.: Nu putem încheia interviul fără a vorbi de Festivalul "Archaeus", aflat la ediţia a XII-a, în care aţi avut din nou un concert de autor, joi 12 noiembrie la sala Centrului Artistic *Tinerimea Română* din Bucureşti.

P.S. : Colaborarea cu "Archaeus" datează de ceva timp, fiind deosebit de rodnică în anii 90. Am apreciat mereu această voce distinctă - prin profesionalismul ei - a muzicii româneşti care, din 1985 încoace, a restituit valori ale muzicii contemporane şi a integrat mare parte a creaţiei româneşti circuitului mondial de valori.

Ecourile aplauzelor din sălile de concert sunt prezente încă în amintirea noastră. Pentru compozitorul Petru Stoianov, o filă a vieţii împlinită de realizări muzicale, s-a întors pentru a lăsa loc altor perspective. Îi dorim ani mulţi pentru a le împlini pe toate…

MEDALION Victor Giuleanu

Al. I. BĂDULESCU

Recent s-au împlinit 95 de ani de când a văzut lumina zilei eminentul prof. univ. dr. Victor Giuleanu, teoretician şi muzicolog de renume naţional şi european, Doctor Honoris Causa al Federaţiei Universitare Internaţionale din Missouri şi al Universităţii Naţionale de Muzică Bucureşti, personalitate de excepţie a ştiinţei muzicale şi învăţământului muzical românesc contemporan.

După ce a absolvit, cu brio, Conservatorul de muzică din Bucureşti (1941) şi după revenirea de pe frontul celei de a doua conflagraţii mondiale (1941-1944), prof. Victor Giuleanu se dedică cu întreaga sa fiinţă şi capacitate de muncă nobilei activităţi didactice pentru mai bine de 60 de ani. A început prin predarea muzicii la renumitele licee „Gh. Lazăr" şi „Matei Basarab" din Capitală, iar din 1952 devine, prin concurs, cadru didactic universitar, promovând întreaga ierarhie a învăţământului superior. În perioada 1963-1985, a fost numit profesor universitar – şef de catedră, iar din 1985 şi până în anul 2000, profesor asociat – conducător de doctorat.

Începând din 1990, înfiinţează în capitala ţării o nouă facultate de muzică în cadrul Universităţii „Spiru Haret", al cărei decan şi apoi prorector este până în ultimele clipe ale vieţii (23 dec. 2006).

Apreciind realele sale calităţi de pedagog şi de excelent organizator,

în 1960 a fost numit decan al Facultăţii de Pedagogie, Dirijat şi Compoziţie muzicală, iar din 1962 şi până în 1972 a îndeplinit, în mod exemplar, funcţia de rector al prestigiosului conservator bucureştean, perioadă care a intrat în istoria acestui institut cu o vechime de peste 145 de ani (a fost înfiinţat în anul 1864) drept „Deceniul Giuleanu" sau „Victor Giuleanu – rector al deceniului de aur" sau „un ctitor de şcoală românească".

În paralel cu excepţionala sa activitate didactică şi de conducere, profesorul Victor Giuleanu s-a dăruit activităţii de cercetare din domeniul teoriei muzicii, pedagogiei muzicale şi ştiinţei, în acest domeniu devenind fără echivoc „unul dintre cei mai de seamă autori de tratate şi manuale de specialitate din ţara noastră".

Aniversarea a 95 de ani de la naşterea ilustrului muzician a fost marcată, miercuri, 11 noiembrie a.c. (ziua sa de naştere), la Muzeul memorial „Paul Constantinescu", printr-o emoţionantă manifestare omagială organizată de către această instituţie, împreună cu Cenaclul muzical „Paul Constantinescu" şi Fundaţia Oamenilor de ştiinţă Prahova.

Manifestarea omagială s-a încheiat cu un recital vocal instrumental. şi-au dat concursul mezzosoprana Cristina Trandafir şi solişti de la Liceul de Artă „Carmen Sylva" din Ploieşti: Mihai Alexandru şi Petre Vladimir vioară, Ioniţă Faviola, Lucia Popescu şi Liţă Antonia, laureaţi ai unor importante olimpiade şi concursuri naţionale. Programul a cuprins lucrări de referinţe semnate de nemuritorii compozitori Paul Constantinescu, G. F. Haendel şi Fr. Chopin.

Trofeul „Ion Dacian”

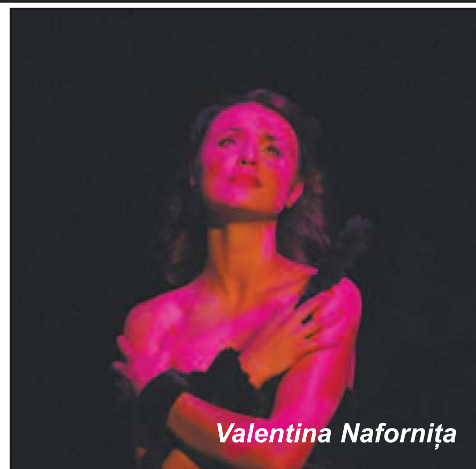
Corina BURA

Între 12-22 noiembrie a.c. s-a desfăşurat la Bucureşti cea de a doua ediţie a Festivalului Internaţional al Artelor Spectacolului Muzical sub genericul *„Viaţa e frumoasă”*, eveniment precedat de mai multe workshop-uri. Itinerarul a fost secondat de multe şi importante „episoade satelite” precum concertele susţinute de Tiger Lillies, cel de promovare al *Operei de Trei Parale* cu studenţi masteranzi de la UNATC, Grupul Iza, expoziţii *Nunta în Cer* / Betrice Iordan, *Scena de pe stradă* /Carolina Ciotu sau Maratonul Muzicii tradiţionale Româneşti şi *Fashion Musical Show*/Liza Panait. Manifestarea a fost complexă şi a cuprins pe lângă binecunoscutele şi clasicele spectacole de operetă *Silvia, Liliacul, Văduva veselă, Barbă-albastră* (cu colaborare internaţională) musical-urile *Romeo şi Julieta* de Gérard Presgurvic (partener de producţie Teatrul de Operetă şi Musical din Budapesta) şi *Odiseea Vîsoţki* un spectacol realizat de Alexander Hausvater.

Iustinian Zetea

S-a distins *Cântarea Cântărilor*, după texte biblice, produs de Asociaţia „Mnémosyne” din Marsilia, având ca producători pe Cătălina Buzoianu şi Sylvain Gouvernaire. Secţiunea Teatru – Dans a impresionat cu *Bolero - 5 spectacole scurte* : *O Schimbare* - muzică Rossini şi Bach, *Întâlnire cu o lebădă* – muzică de Ceaikovski, *Când a muri înseamnă a trăi* – muzica de celebrul Arvo Pärt, *Bolero*/ Ravel şi *Susto*/ Beethoven, prezentate de Teatrul Naţional Slovac. De asemenea “Galele Internaţionale de Balet şi de Operetă” au reunit artişti de frunte ai teatrelor care au contribuit la acest minunat eveniment.

Ineditul acestei ediţii l-a reprezentat organizarea unui concurs răsplătit cu Marele Trofeul „Ion Dacian”, competiţie deschisă tinerilor în vârstă de până la 30 de ani. 42 de concurenţi provenind din medii diverse, elevi ai Liceelor de muzică din Bucureşti, studenţi ai Universităţii Naţionale de Muzică din Bucureşti, studenţi de la Facultatea de Filozofie, de la Universitatea Naţională de Teatru şi Cinematografie, artişti consacraţi, solişti ai Teatrului de Operetă „Ion Dacian”, în sfârşit, amatori care nu şi-au dezvăluit apartenenţa (am remarcat o concurentă care, după ce a cântat, şi-a reluat veşmântul unui ordin monahal) s-au aliniat la start. Multe emoţii şi susţinere din partea unui public numeros, competent în mare măsură, în faţa unui juriu exigent, compus din prof. dr. Gelu Colceag, regizor, artiştii lirici Daniela Vlădescu, Alina Bottez, Ionel Pantea, Tiberiu Simionescu (fondator al Teatrului de Operetă), criticul Costin Popa, prezidaţi de prof. univ. dr. Mihai Cosma, muzicolog şi regizor. Au fost interpretate arii şi duete din *Voievodul Ţiganilor, Ţara Surâsului, Giudita, Paganini, Văduva veselă* (Franz Lehár), *Liliacul*, (Johann Strauss), *Contesa Maritza, Baiadera, Sylvia*, (Emmerich Kálmán), dar marele câştigător al acestei prime ediţii a fost totuşi musical-ul : *Fiddler on the Roof* / Jerry Brock, pentru care Iustinian Vasile Zetea a şi primit Trofeul (singurul mare premiu al concursului), urmat de mai multe premii speciale acordate de juriu pentru Valentina Nafornită - aria *Memory* din *Cats*/ Andrew Lloyd Webber, de Universitatea Naţională de Artă Teatrală şi Cinematografică pentru cea mai bună interpretare teatrală a unei partituri muzicale excelent realizate de Anna Mirescu în *Candide*/ Leonard Bernstein, de Teatrul Naţional de Operetă „Ion Dacian” lui Victor Bucur pentru Duo-ul Stazi-Boni din opereta cu titlul omonim şi Premiul Criticii Muzicale acordat Anei Cebotari din Republica Moldova pentru prestaţiile ei solo din musical-ul *Romeo şi Julietta* şi în duet cu Andrei Bălăceanu în *Moulin Rouge* / Baerwald. În afară de opţiunile pentru *Fiddler…* şi *Candide*, care au presupus şi un joc complicat de scenă, cea mai potrivită voce pentru un text de musical francez a fost cea a Anei Cebotari, plină de expresivitate, cultivată cât se poate de sensibil pentru partitura interpretată. S-au distins în mod special şi vocea Ionelei Soare (UNMB), cu un cântec din zarzuela *Los Claveles*, apoi interpretarea şi jocul de scenă al lui Eugen Voicu (solist al Teatrului de Operetă), de asemenea Lucian Corchiş, Oana Berbec şi mulţi alţii. Câteva tinere talente, elevi/e ai/ale Liceului de Muzică şi-au verificat calităţile în această competiţie al cărei nivel a fost destul de ridicat. Publicul s-a delectat şi pe muzica din *My Fair Lady* / Loewe, *South Pacific*/ R. Rodgers, *Vrăjitorul din Oz* / Harold Arlen. La reuşita spectacolului şi-au adus o preţioasă contribuţie pianistele Adina Cocargeanu, Violeta Ştefănescu, Mădălina Ene, Ioana Maxim, Doina Arsenescu şi binecunoscutul Alexandru Petrovici. Juriul a avut o misiune dificilă în a face alegerea potrivită într-un concurs unde s-a ţinut seamă de calitate vocală, prezenţă scenică, adecvare stilistică, dificultatea repertoriului, experienţă, vârstă şi mai ales perspectivă, ştiut fiind că în spatele trofeelor se ascunde, de cele mai multe ori, perspectiva unei cariere de succes. Concluziile care se vor desprinde din această primă ediţie vor îmbunătăţi cu siguranţă regulamentul acordării premiilor şi sporirea numărului acestora, în contextul artelor valoarea morală fiind una mult mai preţioasă decât cea materială.

Valentina Nafornița

În final, merită felicitaţi organizatorii şi sponsorii acestui festival, care timp de 10 zile şi-a proiectat concret mesajul: „Viaţa e frumoasă”. (Foto: Diana Murăşan)

Ana Cebotari şi Andrei Bălăceanu

Stagiunea corala "Paul Constantinescu"

Concertul corului "Symbol"

Dan BUCIU

Al doilea concert al stagiunii corale organizate de ANCR (Asociația Națională Corală din România) sub semnul omagierii marelui compozitor român Paul Constantinescu s-a desfăşurat în sala Enescu a Universității de Muzică din Bucureşti (UNMB) şi a avut drept protagonişti Corul de copii şi tineret „Symbol" şi dirijorul său Jean Lupu (secondat de Luminița Guțanu). Un public avizat, care a umplut sala de concerte a UNMB, a putut să aprecieze un program prezentat în foarte bune condiții muzicale.

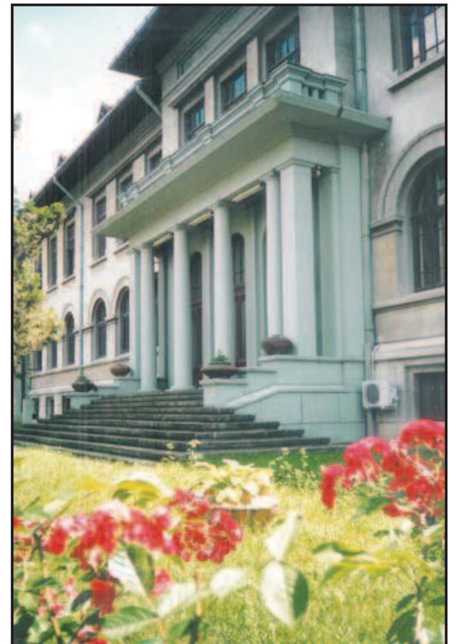
Din repertoriul propus am reținut mai puțin lucrările religioase (care au demonstrat o ştachetă calitativă modestă); ne-au impresionat favorabil câteva din opusurile unor compozitori români precum Nicolae Lungu („Maria neichii, Mărie" şi mai ales cunoscutul „Alunel"), Petre Ştefănescu (cu o sensibilă „Mioriță"), dar mai ales Irina Odăgescu-Țuțuianu, reprezentată de o lucrare demnă de remarcabilă prestație muzicală a acestei distinse creatoare, adevărat avanpost valoric al coralisticii autohtone. "Despre pace", deşi presupune o construcție complicată, convinge şi entuziasmează auditorul prin consistența

Corul Symbol

mesajului muzical transmis într-un limbaj sonor ce îmbină rafinamentul unui subtil modalism cu condiția esențială a unei piese pentru copii, accesibilitatea. În opinia semnatarului acestor rânduri, lucrarea este un adevărat model al genului coral, iar interpretarea s-a ridicat la altitudinea reclamată de înaltul nivel valoric al piesei.

Irina Odăgescu

În ansamblu – un concert reuşit, un cor de calitate, un dirijor cu mare experiență, Jean Lupu, dăruit profesiei, dublat de o promițătoare baghetă – adjuncta (Luminița Guțanu); am plecat cu un uşor regret vis-à-vis de inegalitatea valorică a repertoriului prezentat, dar şi cu bucuria de a fi urmărit performanța excelentă a unui foarte bun cor, construit de un muzician serios, Jean Lupu.

Viitorul muzicii contemporane în Europa

În perioada 29.10-01.11.2009 a avut loc la Glasgow (Scoţia), Forumul Compozitorilor Europeni. În încheierea lucrărilor a fost adoptată următoarea Declaraţie:

Noi, reprezentanţii Uniunilor de creaţie din 29 de ţări europene, colaborând în cadrul Forumului Compozitorilor Europeni (FCE) şi al Alianţei Compozitorilor şi Cantautorilor din Europa (ACCE), ne-am reunit la Glasgow în Octombrie 2009 – anul european al inovaţiei şi creativităţii - pentru a stabili linii de acţiune privitoare la viitorul muzicii culte contemporane în Europa.

Muzica contemporană cultă este de o importanţă singulară în contextual european. Potenţialul social şi educaţional al acestui sector este foarte mare, el aducând şi o contribuţie considerabilă economiilor locale.

Muzica începe odată cu creatorii ei. De-a lungul istoriei, compozitorii au încercat să reprezinte timpul şi spaţiul în care au creat, contribuind prin aceasta la crearea culturilor naţionale, dar şi la diversitatea culturală ce caracterizează Europa de azi.

Cu toate acestea, compozitorii secolului XXI întâmpină dificultăţi în a-şi câştiga existenţa din exersarea profesiei lor, iar muzica contemporană a ajuns într-un moment de impas. Pierderea continuităţii acestei moşteniri spirituale ar fi dezastruoasă.

Propunem în atenţia Uniunii Europene, dar şi a întregii Europe, următoarele şase măsuri:

1. Să se mărească vizibilitatea artei muzicale contemporane, precum şi a creatorilor ei.

Este timpul pentru a nouă abordare la nivel european în scopul recunoaşterii şi susţinerii muzicii culte contemporane. Foarte multă muzică nouă, care va face parte din repertoriul de viitor, nu este promovată în prezent şi există pericolul de a se pierde.

Chiar şi acolo unde există apreciere pentru muzica în sine, există deseori o lipsă de apreciere pentru cei care au creat această muzică şi pentru organizaţiile din spatele acestora, care îi susţin.

2. Să se ridice cultura la un rang superior în contextul politic european; să se întărească poziţia muzicii în cadrul politicilor culturale.

Importanţa culturii în comunitatea europeană este evidentă şi bine cunoscută. Cultura este esenţială atât pentru sectorul turistic şi al exporturilor, cât şi pentru coeziunea socială şi un trai decent.

Oraşele europene au beneficiat de avantaje considerabile prin iniţiative precum aceea de a desemna „capitale culturale europene". Cultura merită să i se acorde de către politicieni importanţă egală ca şi celorlalte sectoare importante ale economiei, aşa cum s-a convenit în Convenţia pentru diversitate culturală a UNESCO din 2005.

Există o nevoie urgentă pentru recunoaşterea artei muzicale contemporane ca fiind un element de primă importanţă în cadrul complexităţii culturale actuale. Compozitorii au contribuit şi contribuie la dezvoltarea atât a culturii naţionale, cât şi a celei europene. În consecinţă, politicile culturale actuale trebuie să ţină cont de aceste principii.

3. Să se stabilească o legislaţie eficientă în interesul autorilor şi compozitorilor şi al drepturilor lor prin dialog permanent între aceştia şi autorităţile europene.

Există o nevoie stringentă de dialog permanent între autori/compozitori şi elementele decisive din organizaţiile europene cum ar fi Comisia Europeană, Parlamentul European şi structurile guvernamentale locale.

Industria muzicală este bazată pe interese de afaceri şi dispune de o promovare echilibrată şi bine susţinută financiar, precum şi de acces la factorii de decizie din domeniul politic. Grupurile de consumatori au priorităţi legale pe care şi le expun factorilor de decizie din domeniul politic, dar aceste grupuri sunt deseori neobiective, dezinformate şi/sau sub influenţa altor factori.

Fără prezenţa compozitorilor, aceste două grupuri de lobby ignoră punctul de vedere şi interesele creatorilor de muzică. Compozitorii trebuie să fie prezenţi din start la elaborarea politicilor, iar organizaţii precum ACCE există tocmai pentru a face posibilă această procedură.

4. Să se stabilească principii corecte de proprietate intelectuală şi de administrare a drepturilor de creaţie în context global.

Aşa cum este deja stabilit în tratate internaţionale precum Convenţia de la Berna, compozitorii au drepturi inatacabile asupra creaţiilor lor; totodată, ei au nevoie de oportunităţi stabilite prin lege pentru a beneficia şi de o exploatare comercială eficientă a acestor drepturi.

În acest moment, interese comerciale fac ca implementarea Drepturilor să fie afectată atât de puternic, încât pe termen lung este ameninţată însăşi stabilitatea profesiei de compozitor.

Această situaţie trebuie corectată prin susţinerea la cel mai înalt nivel a organizaţiilor de management pentru drepturile de autor, precum şi prin afişarea riscurilor şi pericolelor cu care acestea se confruntă. Mai exact: (1) asigurarea unui cadru adecvat pentru drepturile de autor care să asigure profitul atât al compozitorilor, cât şi al industriei muzicale; (2) echilibrarea contextului legal pentru drepturile de autor în aşa fel încât să se asigure o susţinere mai mare pentru organizaţiile de gen mai puţin puternice pe piaţă; şi (3) o restructurare constructivă a sistemului de colectare a drepturilor durabil, gândit şi pentru viitor, în contextul provocărilor noilor tehnologii ce vor apărea. Acesta va avea în vedere şi ameninţarea crescută a distribuţiei muzicii fără remuneraţii către compozitori.

5. Să se continue dezvoltarea unui cadru European legal şi transparent în beneficiul tuturor profesioniştilor din domeniul muzical.

În restructurarea unui ansamblu de principii în vederea respectării drepturilor de autor, este esenţial a se stabili un cadru sigur pentru alcătuirea contractelor şi a tuturor celorlalte instrumente legale, în aşa fel încât acestea să nu fie în detrimentul intereselor compozitorilor. Ca exemple putem menţiona protejarea drepturilor morale şi inversarea practicilor coercitive care apar atunci când muzica este sincronizată cu alte surse de media. Trebuie oferită protecţia legală în cazul contractelor care se referă la creaţiile ce se presupun a fi publicate dar de fapt nu are loc nici o activitate de publicare, ceea ce poate avea ca rezultat devierea în interesul comercial al altora a remuneraţiilor ce se cuvin compozitorilor.

6. Să se încurajeze investiţiile în arta muzicală contemporană şi să se faciliteze accesul la fondurile europene nerambursabile.

Există nevoia de investiţii atât în sectorul privat cât şi în cel public. Muzica poate aduce beneficii investitorilor, mediului de afaceri şi comunităţilor sau instituţiilor care o promovează. De asemenea, nevoia de remuneraţie imediată este una foarte acută pentru că muzicii îi trebuie mulţi ani pentru a întoarce la creatorii ei un avantaj financiar. Această decomprimare a timpului înseamnă că aceşti creatori nu vor beneficia de remuneraţia financiara pe care de altfel o merită şi care îi este esenţială pentru a-şi continua actul creator.

Remuneraţiile pentru muzica nouă trebuie să fie mărite. Acestea trebuie să fie echivalente cu remuneraţiile din celelalte arte, dar şi să reflecte costurile ridicate ale

infrastructurii necesare pentru a susține performanța muzicală, cat şi nevoia de a crea noi repertorii.

Acolo unde este posibil, în mediile Comunității Europene, beneficiile financiare trebuie încurajate prin crearea de facilități fiscale (plăți de taxe şi impozite) pentru compozitorii de muzică contemporană şi pentru cei care investesc în această artă. Ar fi de mare ajutor dacă muzica nouă ar fi susținută prin proceduri asemănătoare sponsorizărilor. Avansând aceste idei, trebuie implementate proceduri simple, realiste şi eficiente pentru a încuraja accesarea de fonduri europene nerambursabile, aşa cum este posibil în alte domenii precum agricultura şi alte industrii.

FORUMUL COMPOZITORILOR EUROPENI

FCE este organizația reprezentativă pentru compozitorii de muzică contemporană ce conlucrează în 29 de societăți europene membre: Albania, Austria, Belarus, Belgia, Bulgaria, Croația, Danemarca, Estonia, Finlanda, Franța, Germania, Grecia, Ungaria, Islanda, Irlanda, Italia, Lituania, Macedonia, Olanda, Norvegia, Polonia, Portugalia, România, Serbia, Slovenia, Spania, Suedia, Elveția şi Marea Britanie. FCE este pilonul de susținere a Alianței Compozitorilor şi Cantautorilor din Europa (ACCE) care reprezintă compozitorii de muzică contemporana cultă. Sub auspiciile ArtMusFair din Glasgow, găzduit de Academia Britanică a Cantautorilor, Compozitorilor şi Autorilor (ABCCA) şi de Centrul Muzical Scoțian, FCE s-a reunit în luna octombrie 2009 şi a formulat această declarație.

ALIANȚA COMPOZITORILOR ŞI CANTAUTORILOR din EUROPA (ACCE)

ACCE este unicul reprezentant oficial al tuturor compozitorilor din Europa. Cuprinde trei piloni:

FCE – **F**orumul **C**ompozitorilor **E**uropeni

APCOE – **A**sociația **C**ompozitorilor de **M**uzică de **P**opularitate din **E**uropa

FFACE – **F**ederația **C**ompozitorilor de (muzică de) **F**ilm şi (spectacol) **A**udiovizual din **E**uropa

Bucharest Masters of Jazz – Epilog Festivalier

<u>Florian</u> <u>LUNGU</u>

Luna noiembrie a fost marcată în domeniile jazz-ului şi blues-ului de o suită de manifestări muzicale, de la **Gala Blues-Jazz** de la Timişoara (8 – 9.11) şi concertul **Aurei Urziceanu** împreună cu **Big band-ul Radio** (15.11), la întâlnirile cu bluesmen ca **Michael „Iron Man" Burks** (SUA) şi **A. G. Weinberger** din cadrul spectacolelor **„Blue Monday"** la clubul bucureştean Hard Rock Café, la aparițiile formației **Black Sea Combo** la Clubul SNC din Constanța, ca şi de două ample evenimente concertistice susținute în Sala Palatului din capitală de Quartetul în frunte cu notoria pianistă şi vocalistă canadiană **Diana Krall** (22.11) şi de grupul saxofonistului norvegian **Jan Garbarek** (25.11).

Aflată într-un amplu turneu internațional cuprinzând ulterior recitalului din România, concerte în Polonia, Cehia, Rusia, Noua Zeelandă, Australia etc., **Diana Krall** – multiplu premiată cu râvnitele Grammy Awards, iubită de **Barbra Streisand**, favorită a regretatului **Oscar Peterson –** s-a bucurat de un public numeros şi entuziast la Bucureşti, încântat să redescopere fascinația swingului specific jazz-ului clasic-modernizat prin intermediul unor teme devenite acum mulți ani celebre în interpretarea unor muzicieni legendari precum **Nat King Cole** şi **Fats Waller**. Se spune că la pomul lăudat să nu te duci cu sacul... proverb potrivit frumoasei blonde amintind de Venus din pânza lui **Boticelli** (cu o săptămână înainte de concert ea împlinea 45 de ani) care a plăcut auditorilor mai ales ca vocalistă de rafinată vibrație şi abia mai apoi ca mânuitoare a claviaturii în alb şi negru a pianului Steinway (transportat în întreg turneul, împreună cu instalațiile de sunet, de lumini şi cu o numeroasă echipă!). Am apreciat în schimb notabilele prestații ale colegilor de formație, îndeosebi ale remarcabilului ghitarist **Anthony Wilson**, principal partener al **Dianei Krall**, dar şi ale secției ritmice alăturându-i pe cunoscutul bass-ist **Robert Leslie Hurst** şi pe virtuozul baterist **Karriem Riggins**, capabil a etala o extinsă dinamică a nuanțelor. Din setlist-ul serii nu au lipsit câteva nemuritoare bossanove făurite acum patru decenii de faimosul compozitor brazilian **Antonio Carlos Jobim**, teme reactualizate spre a rotunji un program gândit anume pentru satisfacerea gustului melomanilor romantici, recitalul purtând pe generic titlul uneia dintre genialele sale compoziții, „Quiet Nights".

Trilok Gurtu şi Florian Lungu

Cât priveşte concertul **Quartetului Jan Garbarek**, de precizat că acesta nu a fost unul de sine stătător, ci s-a dorit un inspirat epilog decalat în timp la **Festivalul „Bucharest Masters Of Jazz"**, ediția a doua, derulată cu mai bine de o lună înainte (23 – 25.10). În anii trecuți i-am prezentat pe scenele noastre, în diverse întruchipări, pe toți componenții actuali ai grupului: pe **Garbarek** însuşi la Festivalurile de la Sibiu (1995) şi de la Gărâna (2007), pe bass-istul brazilian **Yuri Daniel** (de asemenea la Gărâna), pe pianistul german **Rainer Brüninghaus** (Sibiu, Gărâna) ca şi pe **Trilok Gurtu (**percuționist indian evoluând cu formația proprie la Bucureşti în 2004 apoi la Satu Mare în 2008) – cu toți raportându-se într-un fel sau altul la casa de discuri müncheneză ECM, implicit la estetica promovată de aceasta. Curios să ascult „cu urechi noi" rezultanta sonoră a acestei formule, deci să nu dau curs vreunor preconcepții privind timbrul insinuant-languros al saxofonului, lirismul meditativ-elegiac al melopeelor accentuat caligrafice în detrimentul acelui cofraj ritmic / contextual numit „groove", am fost surprins să receptez un mesaj expresiv depăşindu-mi aşteptările. Programul de recital mi-a apărut impecabil gândit în devenirea sa secvențială. Profilându-se pe fondul unui decor scenic deosebit de sugestiv, cei patru muzicieni au subjugat auzul printr-o lume de vrajă aptă a induce o anume magie a sound-ului şi a ambientului. Alternând cu gust discursive intervenții solistic-improvizatorice şi insolite dialoguri între instrumentişti, artiştii oaspeți au reuşit evoluții eficient articulate, revelând performanțe individuale de excepție precum acelea etalate strălucit de **Rainer Brüninghaus** la claviaturi acustice şi electronice, dar mai ales de **Trilok Gurtu** care s-a întrecut pe sine fructificând cu o incredibilă inventivitate formule ritmice şi combinații timbrale nemaiauzite. Mai extrovertit, creativ totodată, **Jan Garbarek** s-a impus prin intervenții fluente, lipsite de sofisticare, lăsând însă şi coechipierilor câmp larg afirmării. Senzația împărtăşită de public pe parcursul concertului, a fost aceea a unei transcenderi dinspre jazz spre o copleşitoare, extatică muzică a sferelor.

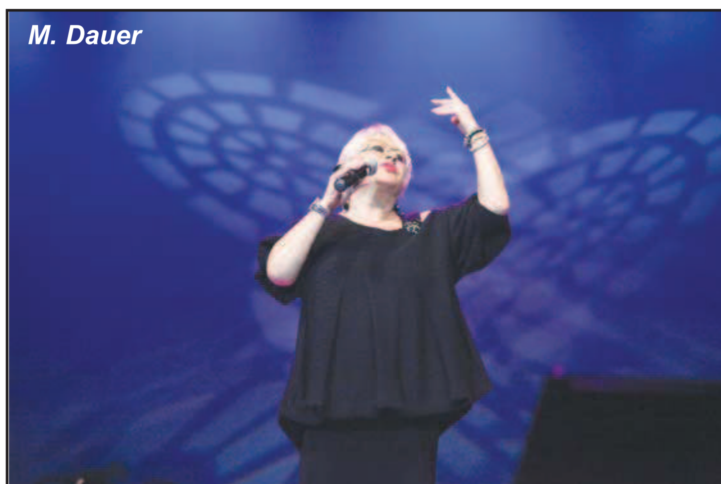
Lumea minunată a lui Mihai Constantinescu

Ana-Maria SZABO

Dacă mai era nevoie, ne-am convins o dată în plus că publicul îi iubeşte, îi doreşte, îi aşteaptă pe reprezentanţii „generaţiei de aur" a muzicii uşoare româneşti. O Sală a Palatului arhiplină l-a primit cu

M. Constantinescu

ovaţii pe cantautorul Mihai Constantinescu, la aniversarea a 40 de ani de carieră, într-un spectacol organizat de impresarul Bebe Mihu, sub egida DMB Music Records şi a Asociaţiei culturale „Best Art". De altfel, Bebe Mihu i-a înmânat sărbătoritului o plachetă omagială, pe care intenţionează s-o reediteze şi la următoarele spectacole de acest gen. Concertul a fost unul minunat – o seară a prieteniei, cu prezenţa multora dintre colegii de generaţie. Astfel, au venit Margareta Pâslaru („Lasă-mi, toamnă", dar şi „Ţigara", o piesă din '66) – ea i-a făcut lui Mihai un cadou surpriză, un afiş de turneu de acum 30 de ani, Mihaela Mihai (cu un

M. Dauer

moment de mare sensibilitate şi emoţie), Gheorghe Gheorghiu, Mirabela Dauer (a cântat atât singură, cât şi în duet cu Raoul). Angela Similea a interpretat admirabil „live" „Un albastru infinit" de Marcel Dragomir, alături de un chitarist şi un violonist. A fost apoi ceea ce am denumi generaţie de mijloc, dovedind aceeaşi formă de excepţie, ignorată de televiziuni: Marina Florea, Anca Ţurcaşiu, Silvia Dumitrescu, Mădălina Manole, Ciro de Luca, Aurel Moga (cu un remix mai puţin reuşit al piesei „Fata Morgana" de Elefterie Voiculescu). Anca Ţurcaşiu a venit însoţită de fiul ei, reamintindu-ne că a prezentat alături de Mihai emisiunea pentru copii de la TVR, „Ba da, ba nu!". Ciro de Luca a venit special de la Slobozia (iar alt invitat, Costel Lăzăroiu, de la Râşnov, cu cântecele lui Dan Spătaru), evocând momentul Todomondo de la Eurovision, de această dată el dând viaţă tuturor personajelor. Cei tineri, în egală măsură admiratori ai talentului componistic şi interpretativ al lui Mihai Constantinescu, au fost reprezentaţi de Raoul, duetul Autentic, Andreea Bălan (alături de partenerul ei de la „Dansez pentru tine", Petrişor Ruge), Simona Secrier şi cele două talente „patronate" de compozitor, Maria Andrei şi copila Verona Man. Marele actor

M. Pâslaru, M. Constantinescu

Alexandru Arşinel a oferit un moment gustat de comedie, într-un show dominat de muzica lui Mihai Constantinescu. Sărbătoritul a avut câteva apariţii în spectacol, singur sau alături de orchestratorii şi instrumentiştii săi, Lucian Darie (remarcabil chitarist şi backing vocal) şi Gabi Mitran. A fost într-adevăr „O lume minunată" a şlagărului, după care am avut doar două regrete: că au lipsit 3 din numele anunţate pe afiş (doar unul motivat), dar mai ales că nici unul dintre invitaţi, dacă nu ne înşelăm (cu excepţia Simonei Secrier), n-a cântat măcar un refren semnat de Mihai Constantinescu, aşa cum ar fi fost normal… De altfel, înafară de câţiva dintre cei tineri (Raoul, Ciro de Luca, M. Andrei, C. Lăzăroiu, Autentic, V. Man, S. Secrier), nici unul dintre colegii de spectacol nu l-au susţinut pe protagonist în emisiunile TV (cea mai importantă fiind cea de la OTV, care practic a făcut sala arhiplină), ceea ce denotă o tristă lipsă de solidaritate…

M. Manole

(Foto: Cornel Lazăr)

Parfumul străzilor

Ioan SĂTMĂREANU

Ceea ce scriam că ne dorim din partea companiei Electrecord, iată că se întâmplă: editarea unor albume cuprinzătoare consacrate marilor noştri compozitori. De această dată, după dublul CD Vasile V. Vasilache, avem un album emoţionant incluzând 24 de titluri ale neuitatului compozitor Radu Şerban, considerat pe drept cuvânt un demn urmaş al lui Ion Vasilescu şi creatorul unei adevărate şcoli moderne în muzica uşoară românească. Dacă în primul caz „motorul" proiectului a fost văduva compozitorul, Marilena Vasilache, acum a fost vorba de nora lui Radu Şerban, prof.univ.dr. Domnica Şerban, văduva lui Radu R. Şerban, poet de mare sensibilitate, care sub pseudonimul Gheorghe Vâlcu a semnat versurile unor cântece excepţionale, cum ar fi „Seara", „Pasărea de apă", „O trestie doar", „Altă dată", „Dacă tu ai fi floare" – toate prezente pe album. Domnica Şerban conduce Asociaţia culturală „Şerban", implicată direct în realizarea acestui CD purtând în el „Parfumul străzilor" şi al unei epoci romantice, în care marii compozitori erau prieteni, fiind vestit cvartetul Radu Şerban-Temistocle Popa-George Grigoriu-Vasile Veselovschi. Despre „cei mai frumoşi ani" ai muzicii noastre uşoare, despre prietenul de altădată au vorbit Aurel Storin, care are nu mai puţin de 8 texte pe CD, şi Horia Moculescu. Acesta din urmă s-a aşezat la pian şi ne-a reamintit două creaţii ale compozitorului omagiat. Acelaşi lucru l-a făcut şi Marius Popp, numai că el a trasat o paralelă între Radu Şerban şi Ellington sau Jobim, subliniind racordarea permanentă a compozitorului român la tendinţele internaţionale (de altfel, Horia Moculescu a afirmat categoric că Radu Şerban ar fi compus, primul, în ritm de bossanova!). Florian Lungu a vorbit despre talentul lui de orchestrator şi a depănat amintiri de la comisia de creaţie Radio, iar prof.univ.dr. Carmen Stoianov a rememorat întâlniri de la UCMR. A fost proiectat un film incluzând un interviu cu compozitorul, dar şi o piesă cântată de nepotul său, Mircea Şerban (stabilit la New York), în acompaniamentul big-bandului Radio, dirijat de Sile Dinicu. Dintre soliştii de pe CD au fost prezenţi Margareta Pâslaru (sosită direct de la Târgul de carte Gaudeamus) şi Ion Dichiseanu, cea dintâi fiind una dintre interpretele preferate ale compozitorului. Domnica Şerban speră că la lansarea celui de-al doilea CD să fie de faţă şi Marina Voica, Mihaela Mihai, Corina Chiriac, Adrian Romcescu. La final, multe flori pentru organizatoare şi aplauze pentru cei care ne-au părăsit în urmă cu 25 de ani: din imaginile de pe scenă, Radu Şerban ne privea pe sub ochelari, zâmbind hâtru…

M. Pâslaru şi Radu Şerban premiaţi la Tokyo

"IULIANA MARCIUC în MIEZUL ZILEI"

Marius GHERMAN

Târgul Internaţional de Carte "Gaudeamus" a fost gazda lansării volumului "Iuliana Marciuc în MIEZUL ZILEI" (Editura Meteor Press) scris de colega noastră Oana Georgescu, de astrologul Radu Ştefănescu, psih.Lucia Sterian şi de Marius Andron, toţi patru titulari ai unor rubrici de succes din emisiunea cu acelaşi nume de la TVR. Evenimentul a făcut ca standul să devină neîncăpător datorită celor peste 200 de invitaţi ai vedetei TVR, ai autorilor, ai reprezentanţilor editurii şi vizitatorilor Târgului. Toţi, fără excepţie, au aşteptat minute în şir autografele Iulianei Marciuc şi ale celor patru autori ai cărţii, a cărei prefaţă este semnată de Cristian Ţopescu. Asemeni vedetelor care au tinut să le fie alaturi: Elena Merişoreanu, Raoul, Trupa ExclussiV (Bianca şi Marian Sârbu), Grupul ALESIS (Alina şi Romeo Negoiasă), actorii Mitică Popescu, Alexandru Bindea, Bianca Brad şi Victor Yilla, soprana Felicia Filip, Viorica Flintaşu, Oana şi Viorel Lis, Simona Bălănescu (Antena 2), Roxana Iliescu (B1TV), antrenorul şi fostul mare fotbalist Gabi Balint, Florentin Marinescu, Preş.Federatiei Române de Arte Marţiale, Maria Bumbaru, Preş.Asociatiei Detectivilor Particulari din România, Rita Mureşan, Cristian Ţopescu, Irina Radu, Cristiana Bota, Alexandra şi Octavian Cepraga, Nicu Gigantu, Giulia Nahmany, Sorin Mărcuş, Cornelia Mihail (Preş. Clubului Trabantistelor), Ana Zdravcu (Designer si Manager Casa de Moda "Heliotrop"), poeţii Carolina Ilica şi Ştefan Mitroi, Carmen şi Nicu Barbu, asociaţii Iulianei Marciuc (Rest."ASIA"), Georgine Dewor (Director Queen Of The World România), Roxana Cosma sau Cristina Trepcea. A fost prezenta şi echipa emisiunii "MIEZUL ZILEI" moderată de luni până joi (13-13.50h) la TVR1 de Iuliana Marciuc: Adina Slave, Producător, Cristina Lazăr, Editor Coordonator, Bernard Tatomir, reporter, apoi Oana Georgescu, astrologul Radu Ştefănescu, psih.Lucia Sterian şi Marius Andron, cei 4 autori ai cărţii.

O. Georgescu, Raoul

Au cântat, ca o surpriză pentru Iuliana, soprana Ana Maria Petre şi Freddy Camacho (Mexic). Interesant este faptul că, pe lângă trecerea în revistă a carierei vedetei TVR (anul viitor va aniversa 20 de ani de când a fost angajată), Oana Georgescu "a cules" împreună cu Cristina Lazăr zeci de impresii ale vedetelor, inclusiv din lumea muzicii, personalităţi invitate de-a lungul unui an de "Miezul Zilei" la rubrica "Feţele vedetelor". Cartea "Iuliana Marciuc în MIEZUL ZILEI" se găseşte în reţeaua naţională a Magazinelor DIVERTA, a Librăriilor "Librarul-Dulimex" şi în toate librăriile din ţară. Evenimentul a fost sprijinit de renumita firmă Rovinex din Focşani, graţie preşedintelui Victor Istrate (**Foto: Gabriel Boholţ**)

I. Marciuc, F. Filip

BLUZĂU 14

Dorin MANEA

La mijlocul anilor ’80 un grup de tineri entuziaşti pasionaţi de jazz a pus bazele unui club de jazz la Casa Tineretului din Buzău. Cu timpul clubul a început să organizeze concerte, pe scenele buzoiene urcând cele mai cunoscute nume din jazz-ul autohton.

Prima ediţie BLUZĂU a avut loc în 1995, organizată de Corneliu Constantinescu, Florin Artene şi Tolea Postovei. Pe scena festivalului au evoluat în primele 7 ediţii numeroase nume importante. In anul 2002 festivalul nu are loc din cauza dificultăţilor financiare.

I.G. Pascu

În toamna anului 2003 festivalul revine cu a 8-a ediţie, care s-a desfăţurat la T ‘ESSENCE PUB. Festivalul a căpătat o anvergură pe care nici cei mai optimişti nu şi-o imaginau, aşa că pentru ediţia din 2004, a 9-a, au fost invitate 9 trupe de renume. Pentru ediţia a 10-a,festivalul se întoarce la Casa Tineretului : 3 zile, 13 formaţii. Bluzău 11 a adus pe scenă 10 formaţii şi artişti, iar anul următor, la ediţia a 12-a - numai 2 zile - au fost prezenţi pe scenă şi BLUE FAMILY din Serbia. 2008 ne-a adus ediţia cu numărul 13: două zile de festival, 7 formaţii cu stiluri extrem de diferite.

Ce am avut la Bluzău 14 (organizatori: Fundaţia pentru tineret Buzău, Casa de cultură a municipiului, cu sprijinul Primăriei municipiului Buzău) ? Două seri echilibrate de blues cu 6 nume cunoscute în aria iubitorilor de gen. OTHELLO BAND este formula de blues a lui Florentin Milcof, claviaturist care a cântat alături de Mihai Godoroja, A.G. Weinberger, Iris. KUSAK/POP URBAN UNIT este o formulă inedită de fusion care-i alătură pe Raul Kusak, alt experimentat clapetist colaborator în diverse trupe de rock şi blues şi Liviu Pop, toboşar român care cântă de ani buni în SUA şi pe care l-am văzut în Buzău alături de Chris Tofield. KRUPKA BLUES BAND AND KAMEN KATSATA este noul proiect al lui Vasko The Patch, cel mai cunoscut muzician de blues din Bulgaria. RAREŞ TOTU BLUES X-PERIENCE este o formulă nouă a lui Rareş Totu, chitarist arhicunoscut, noutatea fiind prezenţa unei voci feminine. D.O.L.E. înseamnă DEACA – OCHESCU – LAPI EXPERIMENT: chitară - Florin Ochescu, tobe - Răzvan Lupu (printre altele fost la Krypton şi Vama Veche) şi buzoianul Mugur Diaconescu. În fine, GYURI PASCU & THE BLUE WORKERS, formaţie în care Gyuri reuşeşte să menţină de ani buni aceiaşi muzicieni calzi şi valoroşi.

Aceasta a fost reţeta acestei reuşite ediţii, care a fost completată de apariţia pe scenă a laureaţilor primului concurs judeţean de chitară clasică de la Buzău.

Aroma îmbătătoare a succesului

Ana-Maria SZABO

Am recurs la acest titlu pentru că impresionanta desfăşurare de forţe a fost prilejuită de ediţia 2009 a tradiţionalului « Festival al viei şi vinului » de la Focşani. Ori, se ştie, anul acesta vinurile marca Rovinex, Panciu, Vinexport sunt mai îmbietoare ca oricând, datorită unei recolte de zile mari. La fel a fost şi « recolta artistică » a festivalului, convocată de preşedintele C.J., Marian Oprişan, pe marea arenă de pe platoul din faţa gării municipiului – la rândul ei, una dintre cele mai frumoase din ţară. Avându-i ca de obicei în postura de consultanţi pe Andreea şi Radu Fornea, organizatorul a reuşit şi de această dată o radiografie exactă a tuturor gusturilor, mulţumindu-i pe deplin pe cei peste 10 mii de spectatori care invadau seară de seară (şi au fost patru !) spaţiul din piaţă. Astfel, folclorul i-a adus în faţa publicului pe Matilda Pascal Cojocăriţa şi Ştefan Cigu, Cornelia şi Lupu Rednic, Maria Dragomiroiu, Petrică Mâţu Stoian, ansamblul « Ţara Vrancei ». Au continuat să ţină publicul « în priză » Ro-Mania, Etno, Aurel Moldoveanu, în timp ce numeroşilor tineri, care dansau de mama focului, li s-au adresat în mod special « Play & Win », « Future Underground », Smiley, Conekt-R, Anda Adam, Andreea Bălan, Ana Lesko. Au încântat încă o dată doamnele muzicii-pop – Andra, Lavinia, Andreea Bănică, în timp ce recitalurile *live* au trezit reverii îndeosebi nostalgicilor, cu un formidabil Mircea Baniciu şi cu localnicii de la “Provincialii”, cu colaboratorii lor de dată mai recentă din Rep. Moldova. Ca de obicei, Focşanii domină topurile spectacolelor de calitate !

Ro-Mania

Parfum de crizanteme

Andrei SOFIAN

La cea de-a 52-a ediție a Festivalului Național de Creație şi Interpretare a Romanței „Crizantema de Aur” 2009, nume ilustre ale muzicii şi teatrului românesc au evoluat pe scena sălii de spectacole a Casei de Cultură a Sindicatelor „I.G.Vasiliu” din Târgovişte, „îmbrăcată” în haine de gală ce au amintit de spiritul anilor ’20. Totul, decorurile, scenografia, accesoriile, muzica ambientală, elementele de decor (maşini de epocă, pianul, telefonul, patefonul, mobilierul), florăresele, vestimentația figuranților sau „Ceaiul de la ora 5” oferit în foyer cu dulcețuri, şerbet, sifon rece şi delicatese care îi încântau pe bunicii noştri au creat întocmai atmosfera perioadei interbelice. Un element de noutate l-au reprezentat cele două zile care au precedat Festivalul şi în care au avut loc în Piața Mihai Viteazul proiecții de film românesc. Târgoviştenii şi nu numai au putut urmări pe un ecran amplasat în fața Casei de Cultură a Sindicatelor două producții de referință ale cinematografiei noastre: *„Supraviețuitorul”* (regia: Sergiu Nicolaescu) şi *„Restul e tăcere”* (regia: Nae Caranfil). Deschiderea oficială a Festivalului a avut loc pe 28 octombrie, când s-a dat startul concursului în cadrul căruia s-au întrecut 10 creatori de romanțe: Mircea Andreescu, Grigore Leoveanu, Mircea Vasilescu, Marcel Morărescu, Mircea Ciugudean, Titel Popovici, Niculae Lutan, Ion Cristinoiu, Larisa Corobcean şi Ionel Bratu-Voicescu. Seara a continuat cu recitalurile unor nume consacrate ale romanței târgoviştene - Puşa Ionescu, Ştefania Chițulescu, Bogdan Hresnic şi Mariana Luca, câştigători ai edițiilor anterioare care au rămas mereu cu sufletul alături de Festivalul *„Crizantema de Aur”*. Corina Chiriac a continuat seria recitalurilor, cu şlagărele şi melodiile sale de suflet atât de dragi publicului românesc. Îndrăgita interpretă a concurat acompaniată de Corala „Appassionato” la Secțiunea „Creație” cu piesa *„Să ne-amintim de ziua asta”* a regretatului compozitor Ion Cristinoiu. Această romanță a fost descoperită de către soția compozitorului la câțiva ani după moartea acestuia şi a fost interpretată pentru prima dată în concurs de Corina Chiriac, care a cucerit Locul I. Cea de-a doua zi a Festivalului a adus pe scenă concurenți din toate colțurile României şi din Republica Moldova. Soprana Felicia Filip a fost preşedintele juriului din care au mai făcut parte Voicu Enăchescu sau Florentina Satmari. Musicalul *„Tandrețe, amor şi dor – Melodii de altădată”* susținut de actorii Teatrului Nottara din Bucureşti a fost regizat de Diana Lupescu, iar direcția muzicală a spectacolului asigurată de Dan Ardelean, dirijorul Orchestrei Teatrului de Revistă „Constantin Tănase”. Spectatorii au fost introduşi de artiştii bucureşteni într-o atmosferă unică prin muzică, dans, decoruri, scenografie si costume, o lume cu „Unionul” lui Caragiale, „Cărăbuşul” lui Tănase şi muzica lui Zavaidoc, Cristian Vasile sau a Mariei Tănase. A treia zi a adus în fa a publicului „cuplul de aur” al comediei româneşti - Stela Popescu şi Alexandru Arşinel. Ei au creat o seară specială care a fost continuată şi cu atmosfera de petrecere întreținută de renumitul cântăreț de muzică lăutărească Nelu Ploieşteanu şi taraful său. Acesta a „declarat” în timpul repetițiilor că deşi avusese în săptămâna aceea *„6 nunți, 6 înmormântări şi câteva botezuri”,* abia aştepta să înceapă „treaba”... Rezultatul? Recitalul său a fost răsplătit cu ropote de aplauze. Stela Popescu şi Alexandru Arşinel, îndrăgiții actori ai Teatrului de Revistă „Constantin Tănase” abia se întorseseră dintr-un turneu european (Belgia, Franța, Olanda şi Luxemburg) pe care l-au efectuat alături de Tamara Buciuceanu-Botez şi Eugen Cristea cu piesa de teatru radiofonic *„Caviar, Votcă şi Bye-Bye”* de George Astaloş, în regia lui Dan Puican. Considerat a fi unul dintre cele mai longevive spectacole de teatru radiofonic, acesta a fost laureat în 1998 al Galei Premiilor UNITER. De aproape 15 ani îndrăgiții actori, în frunte cu regizorul Dan Puican străbat întreaga lume, spectacolul jucându-se pe cinci continente - Europa, SUA, Australia, Africa şi Asia. La Târgovişte Stela Popescu şi-a făcut intrarea într-un mod inedit, defilând printre scaunele spectatorilor. Această schimbare de regie s-a făcut în ultimul moment, atunci când marea actriță s-a hotărât să interpreteze un *„cântec de pahar*” pentru care avea nevoie de public. Chiar dacă Stela nu obişnuieşte să cânte, vedeta şi-a dorit foarte mult să facă acest lucru pentru a păstra atmosfera Festivalului „Crizantema de Aur”. Gala Laureaților a oferit un recital extraordinar de fado, chansonete şi canțonete, genuri de muzică apropiate romanței interpretate de aceiaşi Puşa Ionescu, Ştefania Chițulescu, Bogdan Hreşnic şi Mariana Luca. Pe scena ediției din acest an a „Crizantemei de Aur” au evoluat şi Trupele de Jazz *„Guilty Lemon”* (aceştia cântă Neo Soul, Funk & Jazz.), *„Electric Forgiven”, „Platonic Band” & Nicu Panțoi* şi *„Headliner”*, Silvia Goncear, una dintre laureatele edițiilor anterioare, dar şi Constantin Florescu cu ale sale amintiri despre Festival. Anul acesta a avut loc şi prima ediție a Premiilor de Excelență „Ionel Fernic” care a a premiat

Corina Chiriac

10 personalităţi din istoria festivalului. Au mai avut loc lansarea CD-ului „Crizantema de Aur" cu Gliceria Gaciu, câştigătoarea ediţiei 2008, recitalul de poezie susţinut de actorii Teatrului „Mihai Popescu" din Târgovişte, vernisajul expoziţiei de pictură a elevilor Liceului de Artă „Doamna Bălaşa" şi prezentarea de modă a elevilor Şcolii de Arte „Octav Enigărescu".

Marele Premiu şi Trofeul „Crizantema de Aur" 2009 au revenit sopranei **Simona Boboia,** solistă a Ansamblului Operei din Oradea şi Lector Universitar Drd.al Facultăţii de Muzică din localitate, care a interpretat în concurs *„Stai tinereţe în loc"* şi *„De dragul tău".* Un exemplar al cărţii *„Învingătorul este întotdeauna singur"* de Paolo Coelho purtând semnătura autorului a fost înmânat câştigătoarei de către Dana Săvuică, cea care a prezentat cartea lansată la Târgovişte, oraşul copilăriei sale, în calitate de „ambasador" al celebrului scriitor brazilian. În palmaresul câştigătoarei Trofeului ediţiei 2009 se numără trei albume

S. Popescu, Al. Arşinel

de romanţe şi peste 500 de concerte de muzică clasică, de lied-oratoriu, colinde şi romanţe susţinute în ţară şi străinătate.

Premiile Secţiunii de Creaţie a Festivalului Naţional de Creaţie şi Interpretare a Romanţei „CRIZANTEMA de AUR" 2009: **Premiul Special „Ioan Tomescu"**: compozitorul **Grigore Leoveanu** pentru piesa ***„Romanţa de odinioară"***; **Locul I**: autorul piesei ***„Să ne-amintim de ziua asta",*** regretatul compozitor Ion Cristinoiu interpretată de **Corina Chiriac; Locul II**: autorului romanţei ***„Îmi pare rău"***, compozitorul **Titel Popovici**; **Locul III**: compozitorul **Ionel Bratu-Voicescu** cu piesa ***„Doi vor fi"***;

Foto: Claudiu-Mihai Berechet

Iarba verde de acasă…

Octavian URSULESCU

E oare vreun loc pe pământ mai frumos decât valea întinsă blând între dealurile mureşene, de-a lungul căreia se întinde comuna Chiheru? Cu siguranţă – nu, şi nu mă va contrazice nici Ioan Matei, consăteanul meu din Chiheru de sus. Socrul faimosului fotbalist Adrian Ilie a făcut mai mult decât mine, s-a "repatriat", reclădind moara bunicilor, ridicându-şi o căsuţă minunată din lemn sus pe deal, în grădina lui Toader Haba, "al lui Băbuţă", unde furasem mere nu o dată. A mai amenajat şi un lac, aştept să mai crească peştii, să mă duc să-i capturez! Nu întâmplător am amintit de Ioan Matei, pentru că el este la loc de frunte în susţinerea remarcabilului primar Emanoil Hurdugaci în organizarea "Zileleor Chiherului". La această a 4-a ediţie, primarul i-a avut alături şi pe Vasile Zoltan, Marius Mircea, Iţu Botoş şi Florea Horvat, dar mai ales toată suflarea comunei, fiindcă stadionul local a fost arhiplin. Programul a fost unul pe măsura eforturilor primarului şi primăriei Chiheru: frumoase tradiţii folclorice cu elevii gimnaziului de stat "Iuliu Grama" din Chiheru de jos, diplome de fidelitate (pe scenă a fost prezent deputatul Vasile Gliga, mureşean get-beget, foarte iubit în zonă) pentru cupluri longevive şi, mai ales, cântece şi dansuri folclorice, aşa cum plac familiei Bogdan şi tuturor localnicilor. Din Harghita, de la Centrul cultural din Topliţa, a sosit ansamblul "Rapsodia Călimanilor" – director Iosif Benkö, dirijor şi coregraf Vasile Gabor – cu orchestră, dansatori şi solişti vocali valoroşi. Un alt colectiv remarcabil este "Folclorica" din Reghin, condus de Eugen Petruţ, abordând un repertoriu din toate regiunile ţării, cu soliştii Ion Cristian Ţăran şi Liliana Marcu şi momente vesele susţinute de Mihai Mureşan. Vedetele mureşene ale muzicii populare n-au lipsit: Ciprian Istrate, Maria Neag, Mihaela Sabău, Ioan Naste, Laura Oltean. Tinerilor le-a fost dăruit grupul pop şi etno-dance din Sibiu – Symboll – condus de Cosmin Chelcea. Alături de patru frumoase dansatoare, grupul a pregătit de minune, prin ritmuri moderne, finalul apoteotic: Ioan Matei a adus la Chiher cel mai "tare" foc de artificii, care a transformat comuna într-un adevărat Las Vegas! Bravo, Emanoil Hurdugaci, dai un semn primarilor care nu fac nimic!

Incadraţi de preoţi, E. Hurdugaci, dep. C. Dobre, I. Matei

Vedete la conducere

Melania ONEA

Nouă vedete şi nouă finaliste ale competiţiei naţionale* "Maşina anului 2010 în România" *s-au întrecut pentru obţinerea celui mai mic consum de carburant la VIP Eco Challenge

VIP Eco Challenge este o iniţiativă prin care Asociaţia Presei Auto din România, APAR, vrea să promoveze iniţiativele ecologice legate de automobile şi mai ales un stil de şofat care să utilizeze cât mai puţin carburant. Ceea ce presupune şi un impact cât mai mic asupra mediului înconjurător. La eveniment au participat Octavian Bellu, Mihai Cioceanu, Mihai Constantinescu, Monica Davidescu, Anamaria Ferentz, Iuliana Marciuc, Ivan Patzaichin, Aurelian Temişan şi Gheorghe Turda, care au condus modelele Opel Astra, Volkswagen Polo, Peugeot 206 plus, Ford Fiesta, Hyundai i20, Chevrolet Cruze, Mazda3, Renault Fluence şi Toyota Avensis. Din cauza ceţii, Tavi Colen a ajuns mai târziu şi a ratat startul. Pentru că modelele fac parte din clase diferite şi au motoare de capacitate cilindrică diferită, consumul mediu obţinut s-a raportat la cilindreea motorului. În acest fel evaluarea a fost una echidistantă. Traseul de test a cuprins o buclă închisă de aproape 10 km în partea de nord vest a oraşului Bucureşti, o zonă intens circulată, astfel încât participanţii să concureze în condiţii de trafic specifice oraşului Bucureşti. Câştigătorul concursului a fost cuplul Monica Davidescu şi Ford Fiesta 1.4 TDCi, cu un consum real în trafic de 6,5 l/100 km, în vreme ce valoarea raportată la litrul de cilindree a motorului a fost de 4,646. Astfel, Ford Fiesta şi Monica Davidescu şi-au adjudecat şi cel de-al doilea trofeu pentru cel mai mic consum unitar de motorină. *"Eu am fost o elevă foarte bună. Aşa că am ascultat cu mare atenţie lecţia de eco-driving pe care ne-a oferit-o organizatorul APAR şi am procedat întocmai!"* a declarat fericita câştigătoare. Legenda olimpismului românesc, Ivan Patzaichin, a pilotat Mazda3 2.0i, consumul real fiind de 9,7 l/100 km, iar valoarea raportată de 4,852. *"De când mă ştiu am fost un tip economic. Eu conduc liniştit şi nu mă enervez. Ca să consum cât mai puţin am oprit şi radioul şi aerul condiţionat!"* - a declarat marele nostru campion. *"Performanţa lui Ivan este impresionantă. Pentru un motor pe benzină de 2.0 litri, un consum atât de mic în traficul bucureştean merită subliniat. La fel de remarcabilă este şi reuşita actriţei Monica Davidescu, care dovedeşte că se poate şi la consumuri şi emisii foarte reduse în traficul îngrozitor al Capitalei. Mai mult, cele două maşini câştigătoare au fost pline de alte persoane, jurnalişti şi operatori de televiziune care i-au însoţit în test! Rezultatele concursului sunt poate mai puţin importante. Mesajul VIP-urilor, de protest împotriva agresivităţii din trafic, împotriva vitezomanilor care pun în pericol vieţile altora pe lângă ale lor, reprezintă valoarea cea mai importantă a acestei manifestări!"* - a declarat Dan Vardie, Preşedintele Comitetului de Organizare a "VIP Eco Challange", desfăşurată cu mai puţin de o lună înainte de competiţia "Maşina anului 2010 în România". (Foto: oana Georgescu)

A.M. Ferentz

A. Temişan, T. Colen, M. Davidescu, Gh. Turda

Cântecele Revoluţiei

Doru IONESCU

Nu e prima dată când programez o selecţie a melodiilor la temă la acest sfârşit de an, numai că emisiunea „Remix“ - care va fi difuzată de TVR Cultural în 20 decembrie, ora 17 – reuneşte de astădată chiar tot ce am putut strâge în materie de cântece ale Revoluţiei. Mi-aş fi dorit şi un DVD care să rămână în casele celor interesaţi (la a cărui propunere încă aştept răspuns la ora scrierii articolului), mai cu seamă că toate aceste producţii TVR, în cazul clipurilor, conţin un soi de rezumat al secvenţelor reprezentative pentru decembrie 1989, de la Bucureşti şi Timişoara. Şi încă o precizare pentru cei interesaţi: după 1990 Electrecord a editat un disc „Orele Revoluţiei“ cu o parte din melodiile pe care le-am avut în vedere, care nu e exclus să fie reeditat (dacă ar fi după mine).

Cel mai important moment remixat, dedicat jertfei rockerilor din decembrie 1989, evocă figura lui Mihai Lucreţiu Gâtlan (i se spunea “Rocker-ul”), tânăr component al grupului underground “Interval”, prima victimă a Revoluţiei din Bucureşti. Micky a fost prezent cu prietenii rockeri în Piaţa Universităţii, pe 21 decembrie. A fost lovit de un camion TAB, iar după ce s-a ridicat a fost împuşcat.

Fostul său grup “Conex” i-a şi dedicat o piesă, în perioada imediat următoare – “Tânăr erou”. Au mai fost de asemenea clipurile “Roşu şi Negru” – “Crăciun însângerat” (compoziţie Liviu Tudan, clip al regretatului regizor, fost muzician, Anghel Mora / Mişu Diaconescu), “22” (piesă amplă aparţinând lui Doru Căplescu, şi el plecat dintre noi), “Nopţi” (piesă mai veche semnată Vali Sterian din perioada grupului “Vali şi Carmen”, adaptată perfect noului context), “Pro Musica” – “Timişoara” (se pare melodia cea mai “fierbinte”, îngânată în balconul Operei din Timişoara de Ilie Stepan în zilele primei revolte de pe Bega, începând cu tema a ceea ce avea să devină Imnul României – “Deşteaptă-te române”!).

Pusă la cale încă pentru 1 decembrie 1990, opera rock “Lanţurile” a grupului “Krypton” (autori principali: Eugen Mihăescu şi Dragoş Docan) avea să izbândească în spectacol cu public în martie 1992, la Constanţa, graţie producătorului Gheorghe Căpăţână, după un an fiind editată pe dublu disc de Niki Constantinescu, cu concursul unui Ioan Luchian Mihalea (alături de corul “Song”) ori a actorului Călin Nemeş (rănit în decembrie 1989 la Cluj), ambii plecaţi spre cele veşnice. Revenind la Timişoara, două melodii tot ale unor vârfuri ale rockului românesc, “Anul 1989” cu “Cargo”, respectiv “Timişoara” – “Phoenix”, cazul acestora din urmă fiind deosebit:

Grupul se afla în plin concert, într-un parc din Osnabrück (Germania), când a aflat de începutul rebeliunii, căreia i-a şi dedicat programul care a urmat. Bateristul Costin Petrescu a organizat primul concert al reunirii legendarei trupe la Paris (sala La Cigale, 31 martie 1990), ale cărui câştiguri se doreau un aport la democratizarea şi europenizarea României. Ceva mai târziu, Nicolae Covaci închina un nou imn Timişoarei, aflând deopotrivă că pe treptele catedralei timişorene se cântase, în faţa soldaţilor dezlănţuiţi, din repertoriul “Phoenix”!

Lista nu se opreşte aici. Grupul de muzică electronică al fraţilor Florian şi Cristian Nanu, “Digital Art”, a cântat în mai multe rânduri compoziţia “Bravi eroi”, după cum şi trupa

“Voltaj”, în perioada sa heavy-metal, a avut o piesă sus în topuri, “Erou, erou”. În anii din urmă, trupa bucureşteană “Cri Gri” a dedicat la rândul său, prin Ştefan Mardale, o piesă primei victime – “Baladă pentru fiul pierdut”. Timişorenii de la “Locatarii”, proiectul lui Tavi Iepan, au şi un clip superb de platou la “Cimitirul Eroilor”, realizat de Gheorghe Şfaiţer pentru TVR Timişoara în urmă cu câţiva ani, chiar în aceste zile acelaşi regizor punând în scenă un nou clip concitadinilor de la “Survolaj”, pentru o piesă dedicată Revoluţiei pe ultimul disc – “Ultima soluţie”. În emisiune am remixat şi câteva secvenţe audio înregistrate “la cald” de la Radio “Europa Liberă”. Restul... nu-i tăcere. La Mulţi F-Ani!

elstar
Casa de Productie Electro Star
Eugen Ungureanu
eu promovez artiştii pe televiziune:
-OTV-star musik
-DDTV-magic show
0745.503.350
0722.410.597
sâmbătă pe OTV-ora 9.00 şi duminica pe DDTV-ora 10.10
Esti talentat si vrei un album ?
sună la 0745.503.350
trimite e-mail la: electrostar@compnet.ro
vizitează: www.musik.ro
OTV
DD TV

Vedetele ultimelor două decenii

Marius GHERMAN

„Jurnalul Național" a publicat o foarte interesantă ierarhie – de fapt un sondaj național CURS pe un eşantion de 1602 subiecți. Nu ştim pe ce criterii au fost aleşi aceştia, dar bănuim că s-au respectat toate criteriile socio-logice. Între-barea unică a fost : « Care sunt interpreții de muzică uşoară din România pe care îi apreciați cel mai mult pentru ceea ce au făcut, în ultimii 20 de ani, în domeniul lor de activitate ? ». Situația tristă la nivel de difuzare a muzicii uşoare româneşti rezultă din chiar faptul că 39% dintre intervievați n-au fost capabili să indice măcar un nume!! S-ar fi întâmplat oare la fel înainte de '89, când înterpreții români erau difuzați intens la radio şi TV?

Angela Similea

Dincolo de toate, clasamentul, aşa subiectiv cum poate fi el (1600 de oameni din 22 de milioane nu înseamnă, practic, nimic, când la evenimentul lui Mihai Constantinescu de la Sala Palatului au fost 5.000 de spectatori entuziaşti, iar el este, chipurile, pe locul ...16 !) dovedeşte că românul este şi sentimental, şi nostalgic, dar mai ales are gust şi ureche muzicală, pentru că în primele 21 de locuri se regăsesc, cu 3 excepții (Andra, Fuego, Mihai Trăistariu) numai cântăreți din generația mai veche, care evoluează *live* fără probleme şi pe care publicul i-a păstrat în memorie ca atare. Ori, eu nu cred că între subiecți au fost doar oameni între 40 şi 60 de ani ! Este uimitor, însă în egală măsură este şi un semnal de alarmă şi un vot de blam pentru tânăra generație de interpreți, dar şi un avertisment hotărât dat acelora care ne intoxică zi şi noapte, la radio, TV, în presă numai cu « ceilalți » solişti, care, vedem acum, nu se regăsesc în preferințele românilor. Între ei, şi organizatorii festivalurilor « Cerbul de aur » şi « Mamaia », pe care îi putem întreba din nou : pe ce criterii, fiindcă de popularitate nu poate fi vorba, alegeți recitalurile din manifestările Dvoastră ? Numele cu care suntem bombardați obsedant înseamnă că se regăsesc doar în preferințele câtorva redactori şi atât, ceea ce este foarte grav, fiindcă aceste posturi nu le aparțin ! Ei trebuie să țină seama de părerile publicului, iar dacă nu, să fie traşi de mânecă de şefii lor.

Realizatorii sondajului au permis şi introducerea a două nume venind din lumea rock-ului, Dan Bittman şi Cristi Minculescu, când pentru acest gen muzical trebuia alcătuit un clasament aparte. Mă aşteptam să văd în acest top şi câteva alte nume mult mai prezente în peisajul muzical din aceste două decenii la care se referă, teoretic, ancheta: Marina Voica, Alexandru Jula, Anastasia Lazariuc, Adrian Enache, dar şi Elena Gheorghe sau Raoul, de pildă. Este evident că pentru unii intervievați a contat mai mult valoarea în sine decât activitatea, unii au fost sau sunt plecați de multă vreme peste hotare, alții au avut probleme de sănătate care, normal, sensi-

Andra

bilizează. Impresionant este că n-au fost uitaţi artiştii dispăruţi în acest răstimp (Dan Spătaru, Laura Stoica), pentru că aceasta este concluzia generală: publicul din România nu uită când iubeşte un interpret, ceea ce este absolut emoţionant şi impresionant. Sala plină de care vorbeam în cazul spectacolului aniversar Mihai Constantinescu s-a datorat în egală măsură şi altor preferaţi ai publicului prezenţi pe scenă: Angela Similea, Mirabela Dauer, Margareta Pâslaru, Mădălina Manole, Mihaela Mihai.

Un rol important îl joacă televiziunea, unde unele din aceste figuri ilustre apar şi în postura de moderatori, actori sau animatori, ceea ce îi menţine automat în atenţia marelui public, aducându-le, iată, şi meritate procente. Este cazul unor Andra, Corina Chiriac, Ştefan Bănică jr., Cătălin Crişan, Fuego (şi în cazul lui, ca şi al altora, locul exact în ierarhia de popularitate este mai sus, fiind dat de capacitatea de a susţine singur concerte cu sala plină), Monica Anghel, Loredana Groza, Dan Bittman.

Primii care au simţit, cu flerul lor infailibil, acest curent de reîntoarcere la valorile autentice, au fost impresarii cu greutate. Mai întâi a fost Anghel Stoian, cu spectacolul « Remember Dan Spătaru », după care a deschis o serie formidabilă în 2009 Bebe Mihu, tot la Sala Palatului :

Fuego

concertele aniversare Jolt Kerestely (75 de ani), Mihai Constantinescu (40 de ani de carieră), Maria Dragomiroiu (30). La concertul lui Mihai, Angela

Corina Chiriac

Similea a interpretat « Un albastru infinit » de Marcel Dragomir în versiune *live-acustic*, cu 2 instrumentişti, pentru a îndepărta toate zvonurile că nu mai are voce, nu mai cântă şi alte inepţii debitate de această presă interesată doar de bârfe, răutăţi, scandaluri, ticăloşii.

Într-o ţară în care posturi autohtone nu transmit ore în şir nici un cântec românesc, când acolo nu au loc nici măcar valorile tinere (Andra, Fuego, Trăistariu, Raoul, de pildă), acest clasament este o minune. Când săptămâni întregi la televizor nu vezi pe nici unul dintre cei prezenţi în acest clasament, când la radio nu-i asculţi, ierarhia publicată de « Jurnalul Naţional » este, ca şi alegerile prezidenţiale, un vot de blam : lumea vrea *altceva*, s-a săturat de *kitsch*-uri sau de *playback*-uri jenante, fie că este vorba de politică sau de muzică uşoară. Până una-alta, cum postul public TV pare a fi uitat cine sunt aceste 25 de nume din articolul de faţă, ele pot fi admirate în voie doar la OTV, în emisiuni care durează ore în şir şi unde telespectatorii trimit mii de mesaje de dragoste. Şi să nu baţi obrazul şi TVR-ului?

Iată clasamentul din „Jurnalul Naţional“: Angela Similea, Andra, Corina Chiriac, Mirabela Dauer, Ştefan Bănică Jr., Dan Spătaru, Cătălin Crişan, Fuego, Elena Cârstea, Monica Anghel, Loredana Groza, Dan Bittman, Margareta Pâslaru, Cristi Minculescu, Marcel Pavel, Mihai Constantinescu, Mădălina Manole, Mihai Trăistariu, Laura Stoica, Nicola, Gabriel Dorobanţu, alţii (sub 1%)

MIRABELA şi RAOUL - o echipa formidabilă

Oana GEORGESCU

Cel mai nou album al Mirabelei Dauer a fost lansat printr-un spectacol de excepţie găzduit de Sala "Auditorium" a Palatului Regal din Bucureşti, eveniment artistic de ţinută. Acesta a marcat încă odată prietenia şi colaborarea interpretei, de peste 5 ani, cu tânărul cantautor Raoul (Rareş Borlea). El este compozitorul şi textierul tuturor melodiilor de pe acest al patrulea album, cu excepţia uneia – "Mulţumesc, iubită mamă", şlagăr reorchestrat, compus de Marian Nistor, pe versurile lui Corneliu Vadim Tudor. Raoul este cel care a semnat şi piesele incluse pe ultimele trei albume ale Mirabelei Dauer lansate din 2005 şi până în prezent *("Aş vrea să-mi dai inima ta", "Dar din Rai", "Floare albă, floare albastră")*. Separat de proiectul solo al lui Raoul, care în iunie şi-a lansat cel de-al şaptelea album - "Egoist", cei doi formează o echipă artistică veritabilă, iubită de marele public.

M. Dauer, G. Dorobanţu

M. Ioniţă, Raoul, M. Pârvu

"Pentru inima mea" este un succes deja anunţat şi lesne de anticipat. Cel de-al 34-lea album al Mirabelei Dauer conţine 15 melodii de dragoste, al căror mesaj, text şi muzicalitate sunt accentuate de stilul interpretativ inconfundabil al vedetei. *"Ascultătorii vor fi provocaţi la trăiri intense, la extreme sufleteşti, dar şi la un regal orchestral deosebit conceput special pentru o voce ca a Mirabelei"* – ne-a spus Raoul cu ocazia lansării de la Sala "Auditorium". Pe albumul "Pentru inima mea" se află şi trei melodii cântate în duet cu Mirabela. *"Cu fiecare pas pe care îl fac înainte renasc şi nu regret că nu am făcut nici un pas înapoi. Tot ce porneşte din suflet trebuie să ajungă la suflet. Cântecele mele leagă prietenii de suflet. Vă am de o viaţă lângă mine şi cu acest album mă mai nasc odată "pentru inima mea" şi vă vreau lângă mine. Vă mulţumesc tuturor că exist"* – a scris Mirabela pe coperta albumului, iar Raoul a completat: *"Pecetea mea şi a carierei pe care mi-o doresc e Mirabela, un om şi un prieten minunat. Viaţa ei, cariera ei, învăţămintele ei, sufletul ei, prietenii ei, amintirile şi gândurile ei formează o comoară ce a născut în mine o inspiraţie de nebănuit. Mă bucur că am norocul să ascult muzica vieţii Mirabelei Dauer şi să-l transform în cântec şi vers. Ascultaţi-l şi bucuraţi-vă că iubiţi şi astfel... că trăiţi frumos"*

Evenimentul a fost un regal cultural-artistic, o reuşita absolută datorată şi locaţiei inspirat alese - Sala Auditorium a Palatului Regal din Bucureşti, care a fost gazdă pentru toţi cei care au avut privilegiul să asiste la o efuziune de muzică bună şi sinceritate. Au impresionat vorbele emoţionante, pline de iubire şi preţuire ale prietenilor şi colegilor de breaslă ai celor doi artişti, colegi de turneu

C. Crişan, Gh. Gheorghiu, M. Constantinescu, C. Chiriac, D. Spătaru

BEST OF ADRIAN ENACHE

Oana GEORGESCU

Casa de Producție „OVO Music", al cărei manager este binecunoscutul cantautor Ovidiu Komornyik, a lansat recent albumul „Best Of Adrian Enache". Toți spectatorii, fanii şi vizitatorii supermarket-ului care a găzduit evenimentul şi prietenii care i-au fost alături (Titus Andrei, Elisabeta Lipă, trupa EXCLUSSIV – Bianca şi Marian Sârbu, Grupul ALESIS – Alina şi Romeo Negoiasă, DJ Vasile, fostul fotbalist Dănuț Lupu) au avut ocazia să-l aplaude şi să cânte împreună cu Adrian Enache care a dansat pe scenă cu fiica sa, Diana. În aceeaşi zi aceasta a împlinit 13 ani. Adrian a mulțumit pentru susținere Fan Clubului său care a fost prezent la lansare şi care prin cea care îl conduce, Ioana Matfeev din Botoşani, i-a înmânat Trofeul "*Cel mai bun artist*".

"Este un album care încununează perfect cei 20 de ani de carieră pe care îi împlinesc în 2010. Îmi place să cred că e un album de colecție pentru că adună succesele cele mai mari înregistrate de mine în ultimii ani. Sunt piese care, cu toată sinceritatea vă spun, dau „sarea şi piperul" show-urilor marca „Adrian Enache". Tuturor celor care au crezut şi cred în drumul meu artistic le mulțumesc şi le promit că voi face tot ce pot ca să nu-i dezamăgesc" - a spus Adrian Enache, solistul Teatrului de Revistă „Constantin Tănase". Discul cuprinde melodiile lansate de-a lungul timpului de îndrăgitul interpret - "Eşti o simplă amintire", "O singură noapte", "Shake it", "Aşa că… ne distrăm" sau "Te iubesc" - care a ținut să includă pe acest nou album Imnul echipei Oțelul Galați, ce se aude la fiecare meci pe care echipa sa de suflet îl joacă pe stadionul din localitate. Albumul cuprinde şi două prelucrări folclorice ale pieselor **"**Săracă inima mea" şi "Inimă de țigancă"**.** (Foto: Simona Duțescu)

O. Komornyik, A. Enache, T. Andrei

şi personalități care au ținut să le fie alături cu ocazia unui nou succes discografic: Irina Loghin, Corina Chiriac, Doina Spătaru, Gheorghe Turda, Maria Dragomiroiu şi soțul său, impresarul Alexandru Bebe Mihu, compozitorii Ionel Tudor (cu soția sa, textierul Andreea Andrei), Jolt Kerestely şi Mircea Drăgan, ambii cu soțiile, Cornelia Catanga şi Aurel Pădureanu, Adrian Romcescu, Mihai Constantinescu, Gheorghe Gheorghiu, Anastasia Lazariuc, Cătălin Crişan, Gabriel Dorobanțu, Alexandru Jula, Anca Țurcaşiu, Gianina Olaru, actrițele Cristina Stamate şi Valentina Fătu (Teatrul de Revistă "Constantin Tănase"), Oltița Chirilă, Nuami Dinescu ("Tanța"), Romică Țociu, Silvia Chifiriuc (însărcinată în 9 luni) şi Petre Roman, trupa AUTENTIC şi Grupul ALESIS (Alina şi Romeo Negoiasă), interpreta Marilena Pârvu şi violonistul Marius Ioniță, omul de afaceri Viorel Păunescu, designerul Liza Panait şi fiica sa, Maria, soții Alexandra şi Octavian Cepraga (TVR), Titus Andrei (Radio România Actualități) sau Marilena Vasilache şi Sida Spătaru, soțiile regretaților Vasile V. Vasilache şi marelui Dan Spătaru. (**Foto: Gabriel Boholț**)

Al. Jula, Raoul

Dar de Sărbători

Liviu RUSU

„Muzică aleasă, pentru oameni aleşi” - acesta este spiritul formației „Alesis” (Alina şi Romeo Negoiasă). Originari din Câmpina, muzicieni solicitați de solişti precum Irina Loghin, Marina Voica, Fuego, Gabriel Dorobanțu sau Adrian Enache, cei doi soți abordează cu uşurință toate genurile muzicale. Au semnat foarte multe compoziții, dar şi prelucrări în manieră proprie ale unor melodii celebre, iar recent au lansat împreună cu Irina Loghin, la Casa de Discuri „Roton”, un album de colinde, proiect la care cei trei lucrează de anul trecut. *„Flori de gheață şi flori dalbe”* se intitulează CD-ul care conține piese superbe – *„Trei crai de la Răsărit”, „Sfânta Maică a lui Isus”, „Asta-i seara lui Crăciun”, „A sosit ziua măreață”* sau *„Bună seara, dragi români”.*

Alina şi Romeo Negoiasă colaborează din anul 1991. Succesul celor două albume lansate până acum - *„Colinde şi cântece de iarnă”* şi *„Bună seara, dragi români!”* şi cu siguranță al albumului *„Flori de gheață şi flori dalbe”*, i-a determinat să ia o hotărâre foarte importantă. La începutul anului viitor ALESIS va lansa un nou album de muzică uşoară la care lucrează deja. *„Important pentru noi este faptul că am avut ocazia să promovăm cântecele incluse pe aceste albume în turneele pe care le-am avut în toate oraşele din țară”* – ne-a spus Romeo Negoiasă. Turneul național pe care l-au făcut în 2007 împreună cu Fuego şi cu spectacolul *„Casa Părintească”* a avut un mare succes. Nenumăratele colaborări cu televiziunile şi emisiunile de profil, invitațiile la emisiuni live de radio şi televiziune şi faptul că sunt tot mai solicitați la diferite spectacole şi la evenimente artistice dovedesc aprecierea de care se bucură grupul ALESIS. Colaborarea cu Irina Loghin s-a materializat cu acest album de colinde care se bucură deja de succes. Originară de pe aceleaşi meleaguri – județul Prahova, Irina Loghin i-a oferit Alinei mai multe costume populare foarte prețioase şi acceptul de a interpreta oricare dintre melodiile sale. O recunoaştere unică şi neprețuită din partea marii artiste a profesionalismului, vocii şi prezenței scenice pe care o are Alina Negoiasă, o artistă care îl are alături pe scenă şi în viață pe Romeo Negoiasă, un muzician de mare valoare. (Foto: Cornel Lazăr)

"Bancă de suflet"

Doru DRĂGHICI

Binecunoscută şi din filmul pentru copii "Veronica", unde a interpretat trei roluri, Margareta Pâslaru revine la universul copilăriei şi la actorie, sub o altă formă: de data aceasta artista joacă rolul de povestitor, aşa cum îi depăna basme seara, la culcare, şi fiicei sale, Ana Maria. Copiii vor putea asculta unele dintre cele mai frumoase poveşti ale lui Hans Christian Andersen, cuprinse în audiobook-ul "Basme fermecate", de la Curtea Veche Publishing. Margareta cedează drepturile de autor obţinute Spitalului de copii Grigore Alexandrescu din Bucureşti, unde activează ca voluntar încă din 2006, citind poveşti. „Îmi doream ca aceste poveşti să aline durerea micilor pacienţi atunci când eu nu ajung la patul lor, să le citesc personal. Avem promisiuni referitoare la donarea unor CD-playere şi visez ca ele să existe pe noptierele spitalelor de copii din ţară. În plus, mă bucur că acum poveştile vor putea ajunge la copiii din întreaga ţară cărora poate părinţii nu mai au timp să le citească datorită ritmului intens în care trăim cu toţii", declară Margareta Pâslaru.

Altă acţiune caritabilă remarcabilă este **Banca de Alimente:** acest proiect a fost lansat pe **10 septembrie 2009** de către Crucea Roşie Română la iniţiativa **Margaretei Pâslaru**, Voluntar de Onoare al Crucii Roşii Române. Pentru început, proiectul va fi implementat în 13 oraşe din România, în două lanţuri de supermarketuri. Doritorii pot dona în containerele special amenajate produse greu perisabile sau bani. Beneficiarii vor fi, în primul rând, cei de pe listele sociale ale primăriilor şi ale Crucii Roşii.

"Trebuie să clarific un aspect asupra căruia planează o confuzie. Eu rămân dedicată muzicii şi artelor, din ele derivă acţiunile umanitare, prin proiecte artistice; lansare de CD, DVD, audiobook, toate cu o finalitate caritabilă. Pe de altă parte, alături de filmările galeriilor de artă, concertelor, emisiunilor educative, etc. am realizat în trecut şi emisiuni la Food Bank, ceea ce m-a inspirat. **Dacă muzica hrăneşte sufletul, "Banca de alimente" pune pe masa nevoiaşului pâinea cea de toate zilele! –** *Margareta Pâslaru*

Anca Parghel: Visul merge mai departe

ANCA PARGHEL ar fi împlinit 52 de ani…. Din păcate destinul a hotărât altceva, aşa încât Anca s-a aflat de ziua ei într-un loc mai bun, alături de îngeri. Cei dragi au simţit nevoia să marcheze evenimentul şi într-un fel mai pământean, într-o modalitate dragă regretatei artiste: cu muzică de calitate, voci de primă mână ale muzicii noastre, locaţie prestigioasă, mulţi prieteni dragi şi fani emoţionaţi. Aşa încât în Hard Rock Caffé, toţi, prieteni sau fani, s-au reunit pentru o seară specială, sub semnul muzicii blues şi jazz. Maestru de ceremonii a fost Mike Godoroja iar pe scenă au urcat pe rând Luiza Zan, Ozana Barabancea şi Paula Seling, care au impresionat publicul cu vocile lor şi cu piese alese special pe gustul Ancăi. Cele trei au fost acompaniate de Tudor şi Ciprian Parghel, emoţionaţi şi în acelaşi timp fericiţi că muzica mamei lor a traversat anii şi promite să rămână.

Spiritul şi căldura Ancăi rămân în continuare alături de noi: la finalul acestui an, Roton va lansa un nou album ANCA PARGHEL, care conţine ultimele piese înregistrate în studio de Anca alături de băieţii săi şi de Fly Project. Acest nou album se alătură celui de colinde, ANCA PARGHEL- "Colind pentru România", lansat anul trecut.

A. Parghel şi fiii săi

Gabi MATEI

„60 de ani împreună prin cântec”

Ştefan CĂRĂPĂNCEANU

Sala de concerte a Radiodifuziunii Române a găzduit un concert special, o manifestare de suflet, cu participarea Orchestrei Populare Radio, prilejuită de aniversarea a 60 de ani de înregistrări şi concerte folclorice.

În decursul celor şase decenii de activitate artistică, la pupitrul acestei prestigioase formaţii s-au perindat o serie de dirijori permanenţi, unii afirmându-se şi ca instrumentişti virtuozi, din rândul cărora amintim câteva nume: Constantin Mirea, George Vancu, Victor Predescu, Marius Olmazu, Paraschiv Oprea s.a.

Într-o imaginară şi simbolică hartă folclorică a ţării, spectacolul a beneficiat de prestaţia unui grup de solişti vocali, cea mai mare parte dintre ei beneficiari ai unor stiluri şi repertorii proprii zonelor sau sub-zonelor pe care le reprezentau: Nicolae Rotaru şi Elisabeta Turcu (Muntenia), Elena Mândrescu şi Anton Achiţei (Moldova), Steliana Sima, Niculina Stoican, Petrică Mâţu Stoian, Ion Drăgoi şi Maria Ghinea (Oltenia), Floarea Tănăsescu (Dobrogea), Gheorghe Turda (Maramureş), Elena Jurjescu (Banat), Maria Butaciu, Sebastian Stan, Maria Stoica, Marcel Pârâu, Cristian Pomohaci şi Grupul “Jidvei” (Ardeal).

Majoritatea soliştilor au adus cu ei cântece autentice din vetrele pe care le reprezintă, în interpretări valoroase, pline de parfum şi inflexiuni stilistice locale, excepţie făcând cântăreţii Niculina Stoican şi Petrică Mâţu Stoian, care au renunţat la stilul care i-a consacrat, cel din inconfundabila sub-zonă Izverna, în favoarea unor cântece contrafăcute, într-o formulă de duet, improprie folclorului neaoş.

Întreaga manifestare aniversară a fost concepută de doamna Eugenia Florea, folcloristă prin vocaţie şi realizatoare de programe şi manifestări de gen folcloric la postul “Radio România”.

Omagiu muzical Mihaelei Runceanu

Neobositul cantautor Aurel Toma, preşedinte al fan-clubului **Mihaela Runceanu**, a reuşit după multe eforturi şi tentative să organizeze un spectacol omagial închinat regretatei artiste. Spectacolul, care a marcat împlinirea a 20 de ani de la dispariţia dintre noi a iubitei soliste, s-a desfăşurat la ***Casa de Cultură a Studenţilor,*** datorită şi sprijinului publicistului - economist Mihai Bogatu, angajat recent aici. Au răspuns invitaţiei de a susţine recitaluri nume cunoscute precum Adrian Daminescu, Adrian Enache, Miki, Daniel Iordăchioaie, Carmen Trandafir, George Nicolescu, Silvia Dumitrescu, Maria Radu, Xenti Runceanu, dar cel mai consistent sprijin, printr-o mediere intensă, au dat-o cele patru componente ale grupului Amadeus, în frunte cu Andreea Runceanu, verişoara regretatei artiste.

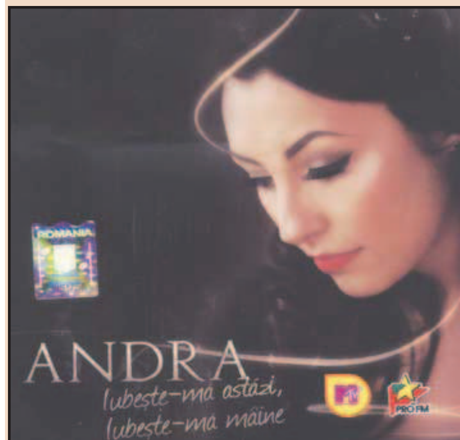
De remarcat că la evenimentul comemorativ, care s-a intitulat “Eu nu te-am uitat”, intrarea a fost liberă, iar artiştii care au acceptat imediat propunerea au cântat benevol.

“Mihaela Runceanu mi-a fost verişoară şi este o mare onoare pentru mine să-i duc numele mai departe. Părinţii mei s-au cunoscut prin Mihaela, tatăl meu fiind unchiul ei, iar mama cea mai bună prietenă. Am iubit-o enorm, pot să zic că a fost ca un idol pentru mine, iar cei care au cunoscut-o ştiu că nu ai cum să nu iubeşti un om atât de bun şi plin de energie pozitivă. Ultima dată când am văzut-o în viaţă mi-a spus să nu renunţ niciodată la vioara mea. Îi mărturisisem că vreau să fiu cântăreaţă, la fel ca ea, când voi fi mare... Şi am ascultat-o.”, îşi aminteşte Andreea.

Dorin MANEA

Andra: „Iubeşte-mă azi, iubeşte-mă mâine”

Editat de MediaPro Music, noul album al remarcabilei tinere soliste poartă amprenta talentului autentic al unui compozitor din tânăra generaţie, Adrian Cristescu (sub preudonim scenic Adi Korekt el apare şi vocal în piesa „Colţ de suflet”): nu mai puţin de

7 din cele 10 piese originale îi aparţin! Celelalte 3 sunt semnate de Smiley şi Şerban Cazan (nepotul lui Laurenţiu), Marius Moga şi cuplului Nistor-Tulburaş. Ca bonus, numeroşii admiratori ai solistei găsesc piesa lui Mark Anthony, „Tragedy”. La 23 de ani, frumoasă şi împlinită pe toate planurile, Andra ocupă un loc fruntaş în ierarhia solistelor pop datorită seriozităţii şi unei activităţi concertistice şi discografice intense, răsplătindu-şi cu regularitate, iată, fanii cu piese de succes.

Ro-Mania: „Înc-o dată...”

Răzvan Ştefănescu, Cătălin Voicu şi Ionuţ Andraş alcătuiesc cea mai veche şi mai solidă titulatura *etno-dance* de la noi, cu numeroase albume, zeci de *hit*-uri, sute de concerte în ţară şi peste hotare. Practic, **Ro-Mania** este un proiect viabil, iniţiat cu mai bine de 10 ani în urmă de Radu Fornea, Daniel Alexandrescu (acesta semnează înregistrarea, mixajul, masteringul în studioul K1 din Bucureşti) şi Mircea „X-Mann” Presel, adică valorosul grup K1. Albumul de faţă, editat de MediaPro Music, este extrem de edificatory pentru complexitatea talentului celor 3 „ro-maniaci”, pentru că ei apar pe CD atât alături de K1, Maria Dragomiroiu sau Cornelia şi Lupu Rednic, dar şi de celebra formaţie suedeză Rednex! Este vorba de melodiile „Well-O-Wee” şi „RailRoad, RailRoad”, cântate în această formulă la selecţiile naţionale **Eurovision** din 2007 şi 2008 (cum au fost prea bune…n-au câştigat!). În rest, binecunoscute refrene folclorice şi

etno, compoziţii sau prelucrări ale mentorilor muzicali ai formaţiei, precum şi un reuşit potpuriu de aproape 7 minute reunind câteva dintre cele mai cunoscute piese populare, de la „Aseară vântul bătea”, „Roata vieţii”, „Trandafir de la Moldova” la piese de muzică uşoară cu tentă folclorică – „Ionel, Ionelule” sau „Trenule, maşină mică”.

Marinela Pârvu: „Vis pentru românii mei”

Cu siguranţă, Marinela Pârvu este revelaţia certă a anului 2009, nu numai pentru muzica populară. Această olteancă frumoasă este dăruită cu un glas excepţional şi muzicalitate, evidenţiate din plin de acest album, orchestrat impecabil de Nicu Ţane şi Marius Ioniţă. Primele 9 piese aparţin, muzică şi text, lui Marius Ioniţă, cea de-a 10-a fiind binecunoscuta „Lie, ciocârlie” a Mariei Ciobanu, cântată de Marinela într-un registru uluitor. Acompaniată de valoroasa orchestră „Romanian Music Show” - dirijată de Nicu Ţane -, artista cucereşte auditoriul prin câteva titluri remarcabile: „Jocurile olteneşti”, „Doi bătrâni”, „Mândra mea, fată frumoasă”, „Măicuţa mea”. Acest album editat de Casa de producţie „Show-Bizz” (general manager M. Ioniţă) se detaşează şi prin calitatea înregistrărilor (inginer de sunet George

Nemevznic), dar mai ales prin prospeţimea unui talent tânăr, autentic şi puternic.

Eva & Constantin: „Favoritter fra Hjertet”

Casa de producţie Sirius Sound Europe din Danemarca editează acest încântător album al compatrioţilor noştri Eva Kiss şi Constantin Radu, prin care cei doi demonstrează că nu întâmplător şi-au edificat o carieră solidă în ţara de adopţie. Având-o drept invitată pe o cunoscută vedetă locală, Christa Bendell, albumul reuneşte piese de suflet, alăturând şlagărelor daneze hit-uri internaţionale cum ar fi „My Heart Will Go On” sau „Time To Say Goodbye”, nemaivorbind de o „Ave Maria” tulburătoare. Şi pentru că sângele românesc apă nu se face,

între atâtea titluri celebre cei doi au strecurat şi „Ciobănaşul”, ca să ştie danezii cu cine au de-a face! Orchestraţii şi acompaniament – Constantin Radu, înregistrări efectuate în studioul Rakiss din Copenhaga.

Mamaia '89

Octavian URSULESCU

Temistocle Popa

„Concursul național de creație și interpretare a muzicii ușoare românești", aceasta era titulatura oficială – căci „festival național" era doar „Cântarea României", care îl îngloba și pe acesta. Secțiunea de creație a avut, în 1989, 36 de piese finaliste, selecționate din cele 200 înscrise. Manifestarea a fost deschisă de două melodii înafară de concurs semnate de Temistocle Popa, „Cântec pentru noua zi" (Daniel Iordachioae) și „Flori pentru august" (cu toți soliștii de la interpretare, în număr de 28, aleși dintre cei 150 înscriși), precum și de „Ce frumoasă e marea !" de Aurel Giroveanu, cu Florin Apostol, câștigător al Trofeului de interpretare '88. Cele 56 de piese cântate de finaliștii de la Interpretare (fiecare câte 2) au fost gravate pe 7 albume Electrecord, care se vindeau deja la sală. Pe scenă, finaliștii au cântat pe negativele realizate de orchestra RTV, dirijor Ion Cristinoiu, grupurile conduse de Ionel Tudor și Alexandru Wilmanyi și grupul vocal „Choralis", condus de Voicu Enăchescu. Înaintea prezentării juriilor au fost reamintite piesele distinse cu Trofee la Mamaia '88: „Dacă într-o zi mă vei iubi" de I. Cristinoiu (D. Iordachioae) și „Dă-mi o șansă" de C. Fugaru (G. Cotabiță). Juriile erau diferite, doar președintele (Vasile Tomescu, secretar al Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor) era comun. La Creație au fost, între alții, Laurențiu Profeta, Cornel Trăilescu, Sergiu Eremia, Ion Cristinoiu, Dorin Teodorescu, Paul Enigărescu, poetul Mircea Florin Șandru. La Interpretare: T. Popa, Georgeta Stoleru, C. Fugaru, Anton Șuteu, Gabriel Alexandrescu (Trofeul Mamaia '85 la Interpretare) și Gabriela Sauciuc. Înainte de festival au avut loc pe litoral concertele „Avanpremiera Mamaia", sub egida Teatrului « Fantasio », mereu cu sala arhiplină; fiecare concurent putea să se rodeze și, atenție!, era și plătit, așa cum și fiecare apariție pe scena festivalului se plătea, ceea ce după '90 nu s-a mai întâmplat! La aceste avanpremiere din '89 au susținut recitaluri Silvia Dumitrescu, Cătălin Crișan și Daniel Iordachioae. După festival, în toamnă, s-a făcut un turneu în aceeași formulă prin țară; îmi aduc aminte amuzat că la Cluj-Napoca am întrerupt spectacolul fiindcă atât Cătălin, cât și Daniel, tinere vedete cu orgolii ale vârstei, doreau să închidă concertul! Oricum, trebuie subliniat apăsat meritul indiscutabil al secretarului de stat la CCES, Ladislau Hegheduș. Lui i se datora reluarea, în 1983, și menținerea la un nivel absolut respirabil, datorită abilității de a strecura 2-3 piese « tematice », la început și la sfârșit, și atât. Eu, ca prezentator, îmi scriam de mână câteva fraze, în rest, brodam liber pe lista de melodii dată de organizatori.

Fl. Apostol

La Creație, în '89 , Trofeul a fost acordat melodiei „Românie" de Temistocle Popa, cântată de Otilia Rădulescu și Daniel Iordachioae. În finalul festivalului, regizorul Bițu Fălticineanu a așezat acea „Copertă tematică" de care aminteam; mai întâi „Pentru liniștea planetei", apoi „E sărbătoare la Mamaia" – două piese înafară de concurs de Cornel Fugaru, cântate de un grup de soliști. În rest, nu s-a mai făcut obișnuita ierarhizare, 11 melodii primind titlul de „Laureat" și 2 – Premiu special. Între laureați: George Grigoriu, Mișu Iancu, Dan Stoian, V. Veselovschi, Ș. Georgescu (toți plecați dintre noi), J. Kerestely, A. Manolache, V. Gavrilă, D. Lupu, M. Vanica, H. Moculescu, C. Meraru, I. Tudor. Unele titluri au devenit șlagăre: „Cine iubește" (M. Dauer), „Și m-am îndrăgostit de tine" (A. Daminescu), „Mama" (C. Crișan), „S-aducem dragostea-napoi" (G. Dorobanțu), „Întoarce-te, iubire" (M. Scupra), celelalte cântece din palmares fiind interpretate de Cornel Constantiniu, Marina Florea, G. Cotabiță, M. Manole și C. Crișan, C. Rădulescu, B. Bradu, M. Anghel, Dan Spătaru.

La Interpretare, Trofeul a revenit lui Alin Cibian, 18 ani, din Deva. Între premiații mai cunoscuți azi: Marius Dragomir (Pr.1), cel cu „Party in Transylvania" peste ani, Aurelian Temișan (Premiul tinereții), Geanina Olaru (Pr. 3), Iunia Tănase (Premiul criticii). N-au reușit însă să intre în palmares Adrian Enache (avea s-o facă peste un an), Luminița Dumitrescu, Loredana Otrocol, Ioan Capanu (acum solist la Teatrul din Ploiești), Brândușa Acsânte, Georgeta Cernat (în prezent, redactor la Radio România), Aneta Nedelescu, Gabriela Moraru – toți foarte dotați, dar și atunci juriile o mai „scrânteau". Festivalul a durat 5 zile: 2 consacrate interpretării, 2 creației, ultima – Galei laureaților.

Ce s-a schimbat în 20 de ani la Mamaia? Teatrul de Vară este tot neacoperit, în schimb concurenții nu mai sunt plătiți; sala era atunci luată cu asalt, acum nu se umple nici cu sute de invitații; ieri, până și tinerii aspiranți la glorie apăreau pe albume Electrecord, azi ei părăsesc anonimi scena concursului; cândva la Mamaia, se lansau 4-5 hit-uri autentice la fiecare ediție, acum încercați să fredonați un refren de anul trecut, etc. Nu e nostalgie, dar până în 1989, așa cum era el, festivalul de la Mamaia era o sărbătoare a muzicii ușoare; azi, invadat de rock, dance, etno, el și-a pierdut identitatea muzicală, nemaifiind, așa cum scria cândva faimosul critic muzical Mario Luzzato Gegiz în «Corriere della sera» în Italia, « Un *Sanremo* la malul Mării Negre »...

REVISTĂ LUNARĂ EDITATĂ DE EDITURA MUZICALĂ CU SPRIJINUL UCMR-ADA DIN FONDUL SOCIAL CULTURAL ȘI ÎN COLABORARE CU U.N.M.B.

ACTUALITATEA MUZICALĂ

Director: Costin ASLAM
Redactori:
Mihai COSMA
Octavian URSULESCU
Editorialist: Adrian IORGULESCU

Semnează în acest număr:
Dorina ARSENESCU, George BALINT, Al. I. BĂDULESCU, Dan BUCIU, Corina BURA, Lavinia COMAN, Viorel COSMA, Liviu DĂNCEANU, Daniela CARMAN-FOTEA, Anca FLOREA, Oana GEORGESCU, Doru IONESCU, Florian LUNGU, Sanda HÂRLAV-MAISTOROVICI, Doina MOGA, Marcel SPINEI, Florin Silviu URSULESCU

Adresa redacției: București, Calea Victoriei 141, sect.1, 010071, România. **Tel./Fax:** +40-21-312.98.67
E-mail: em@edituramuzicala.ro, editura@unmb.ro
TIPOGRAFIA - ERICOM PRINT SRL
TEL: 021-410.64.88 ISSN: 1220-742x